

Kuopion kaupungin palveluverkkosuunnitelma vuoteen **2035**: Varhaiskasvatus ja perusopetus

KH 1.12.2025 päätöksen pohjalta lisäselvitetyt asiat

Luonnos 2.1.2026

Liite
Valitse päivämäärä
Asianro 696/00.01.02/2025

Sisällys

1. Johdanto	4
2. Palveluverkkosuunnitelman taustaa, vaiheet ja valtuuston linjaukset.....	6
3. Palveluverkkoon tehtävät lisäselvitykset	7
3.1. Muuruveden päiväkodin säilyttäminen	7
3.2. Vehkalammin varhaiskasvatuksen yksikön toiminnan jatkuminen, lakkaaminen tai palvelun tarjoaminen (ryhmä)perhepäivähoitona.....	9
3.3. Särkiniemen monitoimitalo.....	12
3.4. Juankosken yhtenäiskoulu	16
3.5. Muuruveden koulu	19
3.6. Eteläisen maaseudun alakouluratkaisu (Vehmasmäki ja Kurkimäki)	20
3.7. Uusi yläkouluskenaario 5.4. kaupunkialueelle.....	25
3.8. Palveluverkkosuunnitelman lisäselvitysten arvioidut talousvaikutukset	31
LIITE 1. Kuopion palveluverkkosuunnitelma. Viiden yläkoulun skenaario 4. Yläkouluikäisten painopisteet ja yläkoulujen saavutettavuus kaupunkialueella.....	32
LIITE 2.1. Kuopion palveluverkkosuunnitelma. Viiden yläkoulun skenaario 4. Investointien aikataulua 12/2025 arvioituna, vaihtoehto 1.	33
LIITE 2.2. Kuopion palveluverkkosuunnitelma. Viiden yläkoulun skenaario 4. Investointien aikataulua 12/2025 arvioituna, vaihtoehto 2.	34
LIITE 3. Palveluverkkosuunnitelman lisäselvitysten arvioidut talousvaikutukset	35

1. Johdanto

Kuopion palveluverkkosuunnitelman lisäselvitykset ovat jatkoa valtuuston toukokuussa 2024 asettamalle tehtävälle laatia Kuopiolle kaupunkitasoinen palveluverkostotarkastelu sekä samalla vastata talouden tasapainotusohjelman mukaisiin säästötoimenpiteisiin palveluverkon osalta. Palveluverkkosuunnitelma tuotiin Kuopion kaupungin hallituksen päätettäväksi 1.12.2025, jolloin kaupunginhallitus päätti: "palauttaa asian uudelleen valmisteluun alla kirjatulta osin, muilta osin kaupunginhallitus pitää tehtyä palveluverkkosuunnitelmaa riittävästi valmisteltuna":

Päiväkodit

- Selvitetään skenaario, jossa Muuruveden päiväkodi säilyy palveluverkossa ja toteutetaan investointi päiväkotikiinteistön jatkumiseksi, vaikka koulurakennus purettaisiin.
- Vehkalammin yksikön osalta tehdään tarkempi selvitys yksikön ennustetusta lapsimäärästä sekä tehdään skenaariot, jossa yksikön toiminta jatkuu, lakkaa tai palvelu alueelle järjestetään (ryhmä)perhepäivähoitona.

Alakoulut

Selvitetään skenaariot, joissa:

- Särkiniemeen rakennetaan uusi päiväkodin ja koulun sisältävä monitoimitalo.
- Muodostetaan Juankosken yhtenäiskoulu niin, että Juantehtaan koulun kiinteistö poistuu käytöstä ja 1-6-luokat siirtyvät Juankosken kouluun.
- Muuruveden koulua ei peruskorjata, vaan se lakkaa 1.8.2027 tai myöhemmin, jos oppilaat eivät tuolloin vielä mahtuisi Juankosken yhtenäiskouluun.

Lisäksi Eteläisen maaseudun ratkaisusta (Vehmasmäki ja Kurkimäki) tehdään tarkempi selvitys (mm. eri vaihtoehtojen kustannukset).

Yläkoulut

Palveluverkkosuunnitelmaan valmistellaan uusi viiden yläkoulun skenaario 5.4., joka sisältää:

- Tarkemman selvityksen investointien järjestyksestä ja aikataulusta, tarkemmat mitoitukset uudisrakennuskohteiden osalta
- Minna Canthin koulun,
- Puijonsarven yhtenäiskoulun,
- Hatsalan klassillisen yläkoulun ja
- Etelä-Kuopion yläkoulun rakentamisen Hiltulanlahteen
 - o selvityksen siitä, onko Von Wrightin koulun oppilaiden yläkoulu keskustassa vai Hiltulanlahdessa.
- Lippumäen yläkoulun rakentamisen.

- o Lippumäen uusi koulu korvaa toteutuessaan Pyörön ja Jynkänlahden yläkoulut.
 - o Tarkastellaan Ylä-Pyörön peruskorjaus ja laajennus vaihtoehtona Lippumäen koulun rakentamiselle.
 - o Tarkastelun tarpeesta käyttää Jynkänlahden yläkoulua tai Neulamäen yläluokkia siirtymäajalla.
- Asian uudelleen valmistelun jälkeen palveluverkko tuodaan uudelleen kaupunginhallitukseen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi 16.2.2026.

Uudelleen valmisteltavat asiat esitellään tässä raportissa. Lisäselvitettäviä asioita on esitelty valtuutetuille iltakoulussa 15.12.2025 ja tullaan esittelemään asukkaille Pyörön koulun iltatilaisuudessa 15.1.2026.

Lisäselvitettäviä asioita on valmistelu palveluverkkosuunnitelman työryhmissä ja Asuminen ja palveluverkosto -yksikkö on koordinoanut työtä. Suunnitelmaa työstäviä työryhmiä on ollut kaksi: perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen työryhmät (alla kokoonpanot). Ohjausryhmä on käsitellyt ja ohjannut lisäselvitettäviä asioita kokouksissaan 4.12., 15.12. ja 19.12.2025.

Työryhmissä ovat työskennelleet:

Perusopetuksen työryhmä:

- opetusjohtaja Silja Silvennoinen
- kehittämispäällikkö Katri Hiltunen
- kaupunkisuunnittelija Pasi Ronkainen
- kaupunkisuunnittelija Riina Mustonen
- opetuspäällikkö Taina Vainio
- opetuspäällikkö Mika Kuitunen
- asiakkuuspäällikkö Simo Hiltunen
- talouspäällikkö Jusa Ruotsalainen

Varhaiskasvatuksen työryhmä:

- kasvatusjohtaja Marika Savukoski
- kehittämispäällikkö Katri Hiltunen
- kaupunkisuunnittelija Pasi Ronkainen
- kaupunkisuunnittelija Riina Mustonen
- palvelupäällikkö Minna Kari
- palvelupäällikkö Tiina Mikkilä
- asiakkuuspäällikkö Simo Hiltunen
- talouspäällikkö Jusa Ruotsalainen

2. Palveluverkkosuunnitelman taustaa, vaiheet ja valtuuston linjaukset

Kuopion kaupunki tilasi laajan palveluverkkoselvityksen syksyllä 2024 FCG konsulttitoimistolta ja työ valmistui keväällä 2025. Selvityksen taustalla oli kaupunginvaltuuston toukokuussa 2024 hyväksymä talouden tasapainotusohjelma sekä valtuuston päätös kaupunkitasoisen palveluverkostotarkastelun tekemisestä.

Kevään konsulttiselvityksen tavoitteena oli kehittää ja optimoida Kuopion kaupungin ja naapurikuntien raja-alueiden kasvatus- ja opetuspalveluita sekä lisäksi vapaa-ajanpalveluita palveluverkkoon sekä siihen liittyviä muutoksia. Lisäksi tavoitteena oli, että palveluverkon tulee vastata paremmin varhaiskasvatuksen ja opetuksen järjestämisen nykypäivän vaateisiin, lasten määrän vähenemisen aiheuttamaan palvelutarpeen laskuun sekä taloudellisiin resursseihin.

Konsulttiselvitys ulottui vuoteen 2035 ja siinä analysoitiin nykyistä palveluverkkoa sekä esitettiin suosituksia ja toimenpiteitä sen kehittämiseksi. Valmistumisen jälkeen konsulttiselvitystä esiteltiin asukastilaisuudessa sekä alueellisissa työpajoissa.

Keväällä 2025 työstä tehtiin kuntalaiskysely ja henkilöstökysely Kuopion kaupungin työntekijöille, jonka lisäksi eri yhteisöillä (mm. pitäjäraadit, nuoriso, vammais- ja vanhusneuvostot, nuorisovaltuusto ja Pohjois-Savon hyvinvointialue) oli mahdollisuus jättää työstä lausunto. Kuntalaisten vaikuttamistilaisuuksia pidettiin keväällä 2025 neljä; Valtuustotalolla 23.4., Riistaveden koululla 6.5., Maaninkajärven koululla 7.5. ja Karttulassa Kissakuusen koululla 8.5.2025. Tilaisuuksissa esiteltiin selvityksen sisältöä. Lisäksi Riistaveden koululla, Maaninkajärven koululla ja Kissakuusen koululla kuntalaisilla oli mahdollisuus osallistua maaseutuvaikutusten arvioimiseen.

Selvityksestä saadun palautteen pohjalta laadittiin syksyn 2025 aikana virkatyönä palveluverkkosuunnitelma. Suunnitelmasta järjestettiin syksyllä 2025 kolme kuntalaistilaisuutta; Valtuustotalolla 23.10., Juankosken koululla 27.10. ja Hiltulanlahden koululla 28.10.2025. Tilaisuuksissa esiteltiin suunnitelman sisältöä. Sähköinen kysely toteutettiin osana vaikutusmahdollisuuksien varaamista. Mielenpäänsä pystyi jättämään sähköisen lomakkeen kautta, joka oli avoinna 7.10.-2.11.2025. Suunnitelmasta tehtiin kaupungin asiantuntijoiden toimesta päätösten vaikutusten ennakkoarviointi, tavanomaista tarkempi lapsivaikutusten arviointi ja tavanomaista tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi.

Kuopion kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 1.12.2025 palauttaa palveluverkkosuunnitelman uudelleen valmisteluun. Uudelleenvalmistelu toteutetaan erillisenä liiteraporttina ja vain pyydytyiltä osin. Kuntalaisten vaikuttamistilaisuus lisäselvityksien osalta pidetään Pyörön koululla 15.1.2026. Lisäksi varataan mahdollisuus sähköisesti lausua lisäselvityksistä osioista 2.-16.1.2026.

3. Palveluverkkoon tehtävät lisäselvitykset

3.1. Muuruveden päiväkodin säilyttäminen

Kaupunginhallituksen lisäselvityspyynnön mukaisesti on tutkittu Muuruveden päiväkodin toiminnan jatkaminen Muuruveden koulun lakkaamisen tapauksessa.

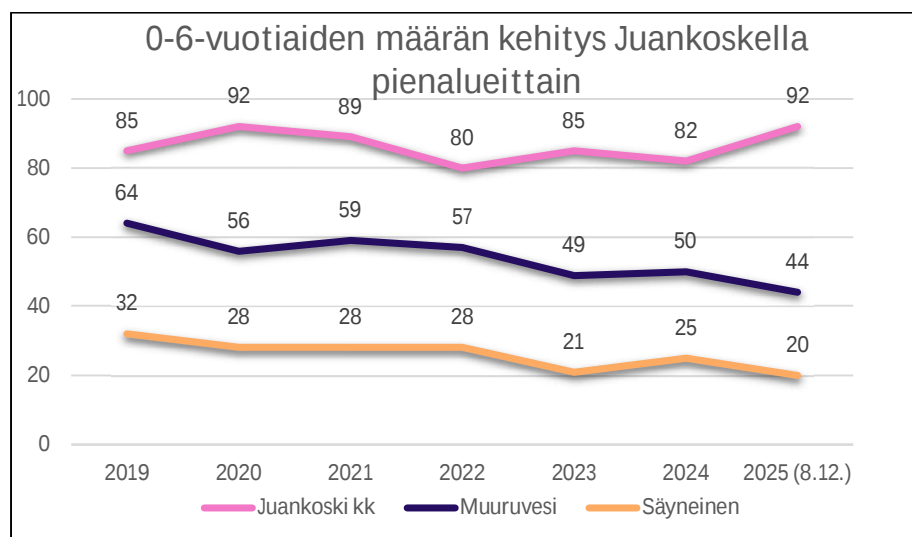
Nykytilanne

Muuruveden päiväkodissa käyvistä lapsista noin 90 % asuu Muuruveden koulun oppilaaksiottoalueella. Yksittäisiä lapsia tuodaan Muuruveden päiväkotiin Riistaveden yhtenäiskoulun ja Juantehtaan koulun oppilaaksiottoalueilta ja vastaavasti Muuruveden oppilaaksiottoalueella asuvista lapsista yksittäisiä lapsia viedään muihin Kuopion päiväkoteihin.

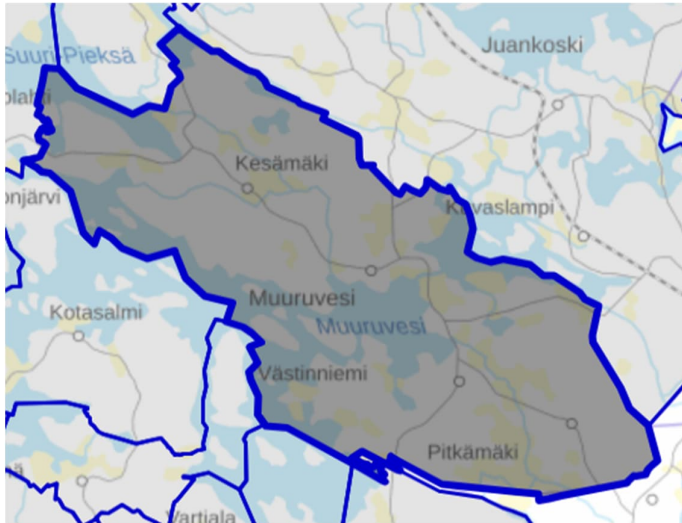
Syksyllä 2025 (lokakuu) Muuruveden päiväkodissa kävi päivähoidossa 31 lasta, kun Muuruveden päiväkodin maksimipaikkamäärä on 33 paikkaa. Päiväkoti on lähes täynnä.

Lapsimäärän kehitys ja ennusteet Muuruvedellä

Tällä hetkellä (12/2025) Juankoskella on 156 iältään 0–6-vuotiasta lasta. Viimeisen kahden vuoden aikana 0–6-vuotiaiden määrä on pysynyt Juankoskella hyvin tasaisena. Pienalueittain tarkasteltuna Juankosken taajaman ympäristön lapsimäärä on hieman lisääntynyt, kun taas Muuruveden ja Säyneisen alueilla 0–6-vuotiaiden lasten määrä on ollut vähenevä. Muuruvedellä 0–6-vuotiaiden lasten määrä on vähentynyt 20 lapsella vuodesta 2019 vuoteen 2025.

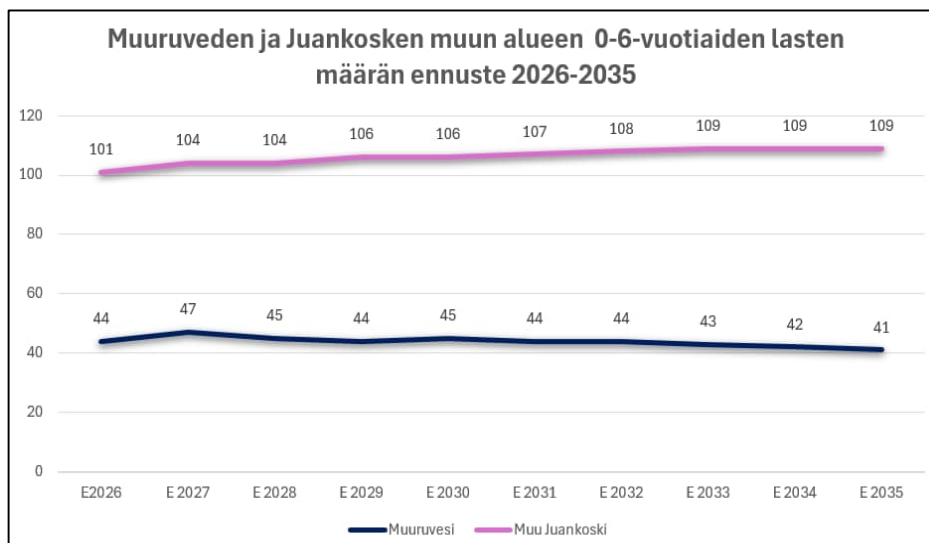

Kuopion kaupungin väestöennuste on tehty suunnittelualueille. Juankoskella ennuste on laadittu Juankosken suunnittelualueelle, mutta myös Muuruvedelle ja muulle Juankosken alueelle (alla Muuruveden pienalue).

Muuruveden pienalue esitettynä kartalla.

Hedelmällisessä iässä olevan väestön määrä on vähentynyt vuodesta 2019 eteenpäin suhteellisesti enemmän Muuruveden alueella kuin Juankosken keskustan ja Säyneisen alueella. Ennusteen mukaan Muuruvedellä 0–6-vuotiaiden lasten määrä laskee hiukan vuoteen 2035, kun taas muualla Juankoskella lasten määrä säilynee lähellä nykyistä tai jopa lisääntyy hieman. Muuruveden ennuste 0–6-vuotiaille on noin 40 lasta tulevana vuosina. Näin ollen varhaiskasvatuksen palvelujen kysyntä säilynee noin 25–30 lapsessa (0–5-vuotiaat) myös tulevana vuosina.

Tällä hetkellä Muuruveden pienalueella asuvien 0–6-vuotiaiden lasten asuinpaikan keskimääräinen etäisyys Muuruveden päiväkotiin on noin 7,1 kilometriä. Mikäli Muuruvedellä ei olisi päiväkotiä, samojen lasten asuinpaikan keskimääräinen etäisyys lähimpään päiväkotiin olisi noin 12,9 kilometriä (lyhin tiereitti ja lähin päiväkoti). Lähimmät päiväkodit olisivat Juankosken, Melalahden ja Pajulahden päiväkodit.

Muuruveden päiväkodin säilyttäminen palveluverkossa tilanteessa, jossa Muuruveden koulu päätetään lakkauttaa ja purkaa, vaatisi talotekniikan siirtämistä päiväkotirakennuksen tekniseen

tilaan maalämmityksen ja vesi- ja viemäri liittymien sekä sähköpääkeskuksen osalta. Lisäksi päiväkotirakennukseen tulisi rakentaa noin 30 m² laajennusosa, jotta kaikki tarvittavat päiväkodin toiminnot saataisiin sovitettua tiloihin. Ilman tarkemmin tehtyjä suunnitelmia arvio investointikuluista on noin 260 000–300 000 euroa, sisältäen myös pieniä piha-alueen muutostöitä. Tarkempien suunnitelmien myötä kustannusarvio tarkentuu. Muutostöiden ajaksi toiminta jouduttaisiin siirtämään väistöön esimerkiksi Melalahteen, Pajulahteen ja Juankoskelle. Väistön arvioitu kesto olisi alustavasti noin puoli vuotta ja tarkentuu mahdollisen suunnittelun myötä.

Sisäisiin vuokrakustannuksiin muutos toisi lisäystä pääomavuokraan noin 26 650–30 750 euroa/vuosi ja ylläpitoon noin 2 400 euroa/vuosi (laskettuna vuoden 2025 joulukuun tilanteen mukaan). Määrä suurenee, mitä myöhemmin muutos tehdään, koska muutostyön poisto aika jaksetaan samaan päiväkodin nykyisen poistoajan kanssa. Muuruveden päiväkodin toiminnan käyttökulut nousisivat tilakustannusten osalta 31 100 euroa/ vuosi. Hoidettavaa lasta kohden hinta nousisi 1 000 euroa per vuosi (6,3 %).

Päiväkodin säilyminen palveluverkossa ei muuttaisi nykytilannetta kasvatuksellisista tai pedagogisista näkökulmista. Haasteena on edelleen kelpoisen henkilöstön saatavuus, joka vaikuttaa toiminnan laatuun. Mikäli aukioloaika olisi jatkossakin välillä kello 6.00–17.00, ei mitoituksen mukainen henkilöstö riittäisi kattamaan koko aukioloajan henkilöstötarvetta ja yksikössä tarvittaisiin tämän takia lisäresursseja.

3.2. Vehkalammin varhaiskasvatuksen yksikön toiminnan jatkuminen, lakkaaminen tai palvelun tarjoaminen (ryhmä)perhepäivähoitona

Kaupunginhallituksen lisäselvityspyynnön mukaisesti on tutkittu Vehkalammin varhaiskasvatuksen toiminnan seuraavat eri skenaariot:

- Skenaario 1. Yksikön toiminta jatkuu
- Skenaario 2. Yksikön toiminta lakkaa
- Skenaario 3. Palvelua tarjotaan ryhmäperhepäivähoitona tai perhepäivähoitona

Nykytilanne

Vehkalammin yksikön varhaiskasvatukseen osallistui syyskuussa 2025 yhdeksän (9) lasta. Vehkalammin yksikön maksimipaikkamäärä on 16 paikkaa, joten päiväkodissa on vapaana 7 varhaiskasvatuksen paikkaa. Samaan aikaan Melalahdessa päiväkodissa on yksi lapsiryhmä (21 paikkaa) ja Vehmersalmen päiväkodissa on kaksi lapsiryhmää (42 paikkaa) kokonaan tyhjillään.

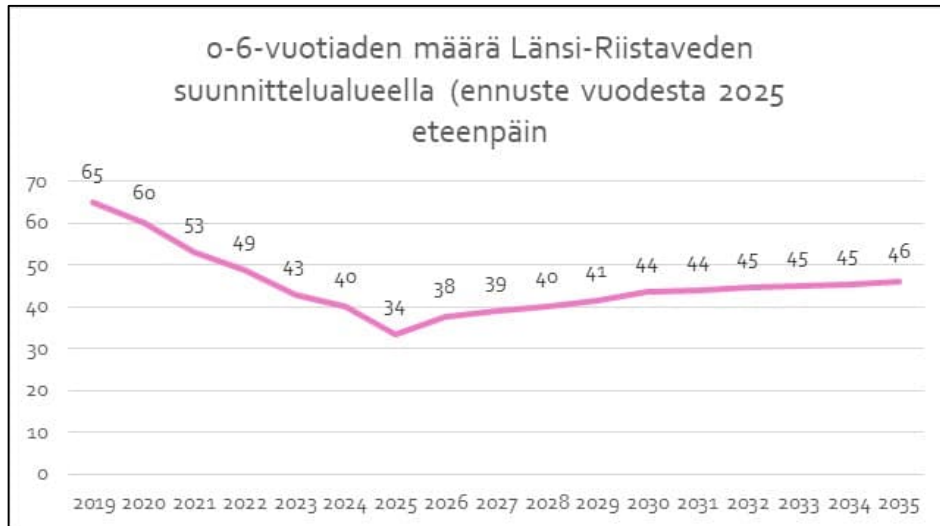
Vehkalammin yksikkö sijaitsee Länsi-Riistaveden suunnittelualueella. Myös Jännevirran suunnittelualueelta ja Kurkiharjun pohjoisosista katsottuna Vehkalammin yksikkö on lähin varhaiskasvatuksen yksikkö. Jännevirran suunnittelualueelta merkittävä osa lapsista käy vanhempien työssäkäynnin suuntautumisen mukaisesti joko keskeisen kaupunkialueen tai

Siilinjärven puolen päiväkodeissa. Kurkiharjun ja Jännevirran suunnittelualueiden 0–6-vuotiaiden määrä pysyy väestöennusteessa lähellä nykytasoa, molemmissa noin 15–20 lapsen välillä.

Lapsimäärän kehitys ja ennusteet Länsi-Riistavedellä

Tällä hetkellä (12/2025) Länsi-Riistaveden suunnittelualueella asuu 31 lasta ikäryhmässä 0–6-vuotiaat. Länsi-Riistavedelle on ennustettu hienoista kasvua 0–6-vuotiaiden määrässä. Tämä johtuu alueen hedelmällisessä iässä olevan väestömäärän kasvusta. Viisivuotisikäryhmittäin tarkasteltuna eniten lapsia saadaan 25–39-vuotiaana. Vuonna 2019 tämän ikäryhmän väestömäärä oli 104 henkilöä Länsi-Riistaveden suunnittelualueella. Nykyisin samalla alueella asuu 138 henkilöä tähän ikäryhmään kuuluvaa eli kasvua on tullut 34 hengen verran vuosina 2020–2025.

Väestöennusteen mukaan Länsi-Riistaveden 0–6-vuotiaiden määrä palautuu nykyistä (31 lasta 12/2025) korkeammalle tasolle, noin 45 lapseen 2030-luvulla. Tämä ennusteen mukainen kehityksen toteutuminen näyttää kuitenkin melko epävarmalta. Vaikka hedelmällisessä iässä olevan väestön määrä on kasvanut, alueella on nykyisin yhteensä 12 lasta 0–2-vuotiaiden ikäryhmässä eli keskimäärin 4 lasta jokaista ikäkohorttia kohti. Tämä taso johtaisi jatkuessaan 28 lapseen 0–6-vuotiaiden ikäryhmässä neljän vuoden päästä. Nämä lapsimäärät ovat hyvin pieniä ennustamisen kannalta, eikä tarvittaisi kuin kahden lapsen lisäys jokaiseen ikäkohorttiin ja oltaisiin jo ennusteen tasolla. Nykyisten alueen väestökehitys- ja ennustetietojen perusteella arvioituna varhaiskasvatuksen palvelujen kysynnän ennuste on noin 20 lapselle tulevina vuosina.

Skenaario 1. Yksikön toiminta jatkuu

Vehkalammin yksikköön hakeutuvien lasten määrä tulee olemaan syksyllä 2026 tämänhetkisen varhaiskasvatuksessa tehdyn arvion mukaan viisi (5) lasta (yli 3-vuotiaat). Tarve on tällöin mitoituksen mukaan yhdelle (1) hoitajalle ja yhdelle (1) opettajalle. Tällöin aukioloaika joudutaan rajoittamaan esimerkiksi noin kello 7.00–16.30 välille tai palkkaamaan lisähoitaja. Nykyinen Vehkalammen yksikön aukioloaika on kello 6.00–17.00.

Tällä hetkellä Vehkalammin yksikön tilakustannukset, henkilöstökulut ja palveluostot ovat vuodessa noin 183 000 euroa eli noin 20 300 €/lapsi/vuosi.

Yksikön toiminnan jatkuessa nykyisillä aukioloajoilla ja henkilöstöresursseilla, samanaikaisesti lapsimäärän pienentyessä, lapsikohtainen kustannus nousee syksyille 2026 ollen noin 36 600 €/lapsi/vuosi. Laskelma on tehty varhaiskasvatuksen viiden lapsen arvion mukaan.

Yksikön toiminnan jatkuessa rajoitetulla aukioloajalla, henkilöstömäärää tulisi lapsimäärän pienentymisen vuoksi vähentää yhdellä hengellä, jolloin lapsikohtainen kustannus syksyille 2026 ollen noin 29 400 €/lapsi/vuosi. Laskelma on tehty varhaiskasvatuksen viiden lapsen arvion mukaan.

Päiväkodin säilyminen palveluverkossa ei muuta nykytilannetta kasvatuksellisista tai pedagogisista näkökulmista. Haasteena on edelleen kelpoisen henkilökunnan saatavuus, mikä vaikuttaa toiminnan laatuun. Tällä hetkellä sisätilat ja pihat on suunniteltu yli 3-vuotiaiden tarpeiden mukaan. Jos yksikkö säilyy jatkossa ja hoitoon otetaan alle 3-vuotiaita lapsia, tulee tiloihin ja pihaan tehdä tarvittavia muutoksia. Näiden investointikuluja ei ole arvioitu.

Vehkalammen kiinteistöön ei kohdistu investointitarvetta. Kiinteistön tasearvo jakautuu niin, että varhaiskasvatuksen tilojen tasearvo on 279 000 euroa ja perusopetuksen puolen 1 240 000 euroa.

Skenaario 2. Yksikön toiminta lakkaa

Palveluverkostosuunnitelmassa esitettiin Vehkalammin yksikön varhaiskasvatuksen lakkauttamista, koska Riistaveden Melalahden päiväkodissa on tällä hetkellä yksi lapsiryhmä tyhjiillään (21 paikkaa) ja alueen lapsimäärä on laskeva syksyille 2026. Vehkalammin yksikön lapset mahtuisivat kaikki Melalahden päiväkotiin tai Riistavedellä omassa kodissaan työskentelevälle perhepäivähoitajalle (4 paikkaa). Myös Vehmersalmella on kaksi lapsiryhmää tyhjiillään (42 paikkaa). Oletettavaa kuitenkin on, että osa perheistä valitsee lastensa päiväkodiksi Melalahden päiväkodin sijaan jonkin muun päiväkodin (esim. kaupunkialueelta tai Siilinjärven Toivalasta työssä- tai asiointikäyntisuunnan mukaan), jolloin kaikki Vehkalammin päiväkodin alueella asuvista lapsista eivät jatkossa tulisi sijoittumaan Melalahden päiväkotiin.

Melalahden päiväkoti on noin 11 km päässä Vehkalammin yksiköstä. Siilinjärvellä Vuorela-Toivala alueen päiväkodit ovat noin 14–15 kilometrin etäisyydellä ja Päivärannan päiväkoti noin 20 kilometrin etäisyydellä Vehkalammin yksiköstä.

Yksikön lakkautuessa kelpoinen henkilöstö saadaan keskitettyä yksiköihin, joissa on täydemmät lapsiryhmät.

Yksikön toiminnan lakatessa syksyllä 2027 saataisiin samalle syksyille säästöä noin 76 000 euroa ja jatkossa noin 152 000 euroa/vuosi. Säästöt sisältävät yksikön tilakustannukset, henkilöstökulut ja palveluostot.

Vehkalammin yksikön lakkautus voi vahvistaa Riistaveden taajaman ja Vehmersalmen varhaiskasvatuspalveluita ja niiden säilymistä.

Skenaario 3. Palvelua tarjotaan ryhmäperhepäivähoitona tai perhepäivähoitona

Ryhmäperhepäivähoito on kaupungin tarjoamissa ja kustantamissa tiloissa tapahtuvaa varhaiskasvatusta. Ryhmäperhepäivähoitokodissa kaksi (2) perhepäivähoitajaa ja yksi (1) lastenhoitaja työskentelevät yhdessä, ja ryhmässä on maksimissaan 12 paikkaa. Länsi-Riistaveden alueella olisi kaupungilla tarjota ryhmäperhepäivähoidon tilaksi ainoastaan Vehkalammin yksikön kiinteistöä. Tällöin kiinteistön käyttökulut ja palveluostot säilyisivät nykyisellään.

Perhepäivähoito tapahtuu perhepäivähoitajan omassa kodissa. Syksyllä 2026 Vehkalammin alueella ei ole tarjota perhepäivähoitoa. Riistavedellä on yksi omassa kodissaan työskentelevä perhepäivähoitaja. Hänellä ei ole tällä hetkellä lapsiryhmää, minkä takia hän työskentelee Melalahden päiväkodissa. Syksyllä 2026 Riistaveden omassa kodissaan työskentelevälle perhepäivähoitajalle voidaan tarpeen mukaan sijoittaa lapsia.

Ryhmäperhepäivähoidossa palvelun saavutettavuus säilyisi nykyisellään, koska hoito tapahtuisi nykyisen Vehkalammin yksikön tiloissa. Perhepäivähoidossa saavutettavuus riippuu perhepäivähoitajan kodin sijainnista, eikä sitä voida tarkemmin tietää tai ennustaa, koska tiedossa ei ole mahdollisen perhepäivähoitajan asuinpaikkaa.

Kasvatukselliset ja pedagogiset vaikutukset: Perhepäivähoito perustuu perhepäivähoitajien toteuttamaan laadukkaaseen perushoittoon. Ryhmäperhepäivähoitoryhmässä ei työskentele varhaiskasvatuksen opettajaa, eikä ryhmässä voida järjestää esiopetusta. Perhepäivähoidon ohjaaja vastaa lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadinnasta ja toteuttamisesta. Perhepäivähoitajan tasoitusvapaiden aikana perheet joutuvat järjestämään hoidon itse tai kuljettamaan lapsen kaupungin tarjoamaan varahoitopaikkaan Melalahteen tai Vehmersalmeen. Myös aukioloaikoja joudutaan rajoittamaan tai lisäämään hoitajaresursia.

Ryhmäperhepäivähoidon kustannukset olisivat vuositasolla 163 000 euroa, mikä koostuisi yhden lastenhoitajan- ja kahden perhepäivähoitajan palkkakuluista, sekä palveluostoista ja tilakustannuksista. Lapsikohtainen hinta olisi 32 600 euroa/lapsi/vuosi. Ateriakustannuksissa minimiveloitus on 10 lasta.

Perhepäivähoidossa vuosikustannus olisi 39 000 euroa neljän lapsen osalta. Lapsikohtaisesti hinta olisi 9 750 euroa / vuosi/ lapsi.

3.3. Särkiniemen monitoimitalo

Kaupunginhallituksen lisäselvityspyynnön mukaisesti on tutkittu Särkiniemeen uutta monitoimitaloa. Koulun mitoittamiksi on tutkittu kaksi erilaista skenaariota:

- Skenaario 1: Koulu mitoitetaan 140 oppilaalle eli yksisarjaiseksi, lisäksi rakennetaan esiopetustilat yhdelle ryhmälle ja päiväkotitilat 6-ryhmäisenä (noin 100 lapselle). Tässä skenaariossa Särkilahden alueelta oppilaat ohjattaisiin Jynkän kouluun ja Särkiniemen alueelta oppilaat kävisivät uutta koulua. Skenaario 1:n mukaisen rakennuksen arvioitu koko on n. 4 500 m²

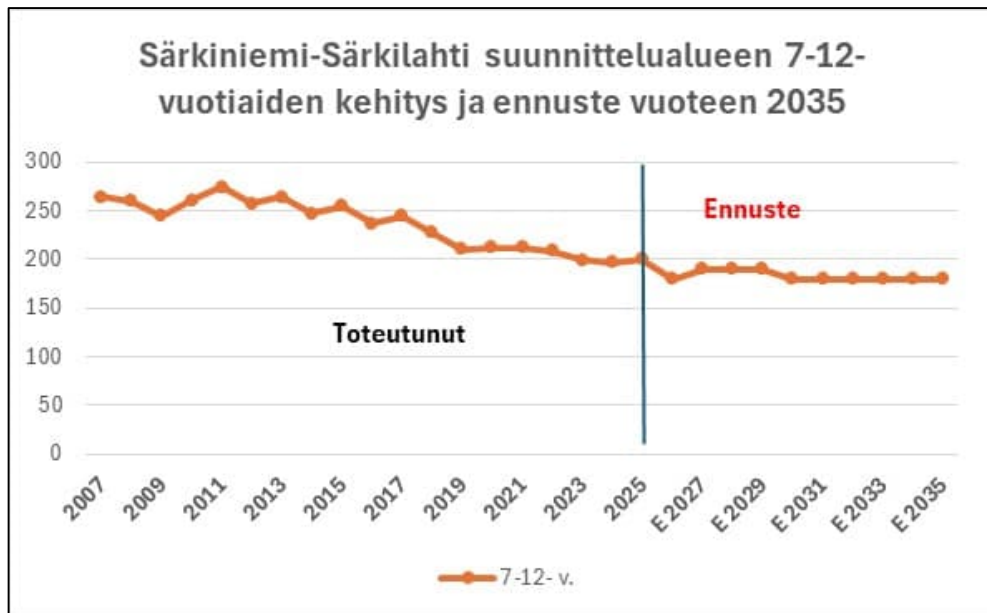
- Skenaario 2: Koulu mitoitetaan 180–200 oppilaalle eli 1,5-sarjaiseksi, lisäksi rakennetaan esiopetustilat kahdelle ryhmälle ja päiväkotia 6-ryhmälle (noin 100 lapselle). Tässä skenaariossa oppilaat tulisivat kouluun koko Särkiniemi-Särkilahti alueelta. Skenaario 2:n mukaisen rakennuksen arvioitu koko on n. 5 200 m².

Molemmissa skenaarioissa kaupunkialueen perusopetuksen tilojen väljyys kasvaa ja ylikapasiteetti lisääntyy muun muassa Neulamäen koulussa, josta vuosiluokkien 5–6 oppilaat siirtyisivät Särkiniemen kouluun. Skenaariossa 1. Jynkän koulun kapasiteetti tulisi hyödynnettyä aiempaa paremmin ja sen väljyys vähenisi. Skenaariossa 2. myös Jynkän kouluun tulisi ylikapasiteettia, kun todennäköisesti sinne nyt ohjautuneet oppilaat siirtyisivät takaisin oman alueen kouluun. Neulamäen ja Jynkän koulujen lisäksi myös Haapaniemen koulussa olisi ylikapasiteettia. Ylimääräinen tila näkyisi opetuspalvelujen tunnusluvuissa valtakunnallisesti verrokkikaupunkeja korkeampina oppilaskohtaisina kustannuksina.

Särkiniemen lasten ennuste ja mahdollisen täydennysrakentamisen vaikutus ennusteeseen

Kuopion väestöennusteeseen on huomioitu kaikki väestökehityksen eri osatekijät, kuten syntyneet, kuolleet, kaupungin tulo- ja lähtömuutto, jonka lisäksi ennuste huomioi erikseen kaupungin kaavaillun tulevan asuntorakentamisen ja sen vaikutukset kaupungin eri alueiden väestökehitykseen. Tuleva asuntotuotanto arvioidaan Kuopiossa vuosittain niin kutsuttuna asunto-ohjelmointina, joka on osa ns. ASENTO-ohjelmaa (hyväksytään vuosittain kh:ssa). Viimeisimmässä väestöennusteessa (MDI, 2024) ei ole mukana Särkiniemi-Särkilahden alueelle kaavoitettavaa asuntojen täydennysrakentamista ja sen myötä väestömäärän kasvua vuosille 2031–2035, koska tämä täydennysrakentaminen ja kaavoitus lisättiin, ajoitettiin ja vietiin vasta kuluvana vuonna ASENTO-ohjelmaan.

Särkiniemi-Särkilahden mahdollista täydennysrakentamista on esitelty palveluverkkosuunnitelman erillisessä liitteessä (Särkiniemi-Särkilahden alueen analyysi ja kehityspotentiaali). Sen mukaan uusien asuntojen kaavoitus alkaisi alueella arviolta vuonna 2027 ja asuntorakentamiseen päästäisiin arviolta vuonna 2030. Näin ollen lasten määrä voisi kasvaa alueella arviolta aikaisintaan vuosina 2031–2032. Yleensä uudet pientalotontit rakentuvat muutaman rivitalokohteen vuosivauhtia, joten vuoteen 2035 mennessä lasten määrä voisi lisääntyä alueella enimmillään muutaman kymmenen lapsen verran, joka vastaa lähelle vanhassa kannassa tapahtuvaa lasten määrän vähenemistä. Mikäli uusi monitoimitalo rakennettaisiin alueelle, päätös voisi hiukan voimistaa lapsiperheiden muuttoliikettä alueelle päin myös vanhassa asutokannassa. Tällä hetkellä 0–12-vuotiaiden lapsien muuttoliike on ollut alueella nettona negatiivinen eli runsaat 10 tämän ikäryhmän lasta on muuttanut keskimäärin vuosittain pois päin alueelta kuin sinne päin vuosina 2021–2024.

Yllä olevassa kaaviossa on esitetty Särkiniemi-Särkilahden alueen 7–12-vuotiaiden lasten määrän kehitys ja ennuste vuoteen 2035 saakka. Tällä hetkellä (12/2025) alueella on 200 iältään 7–12-vuotiasta lasta ja määrä vähenisi noin 180 lapseen vuoteen 2035 mennessä (ilman täydennysrakentamista).

Arvioidut investointikustannukset, tilakustannukset ja käyttökustannukset

Skenaario 1. Monitoimitalo, jossa perusopetustilat 140 oppilaalle (1-sarjainen) ja varhaiskasvatustilat kuudelle (6) ryhmälle ja yhdelle esikouluryhmälle (21 lasta)

Vastaavan kaltaisten kohteiden toteutuneisiin rakennuskustannuksiin perustuva kustannusarvio skenaario 1:n mukaiselle kokonaisuudelle on noin 14,85 miljoonaa euroa.

Rakennuksen arvioidut tilakustannukset (kustannusarvion määrällä laskettuna) olisivat pääomakustannusten osalta noin 1,09 miljoonaa euroa vuodessa (90 750 €/kk, 20,2 €/m²/kk) ja ylläpitokustannusten osalta noin 324 000 euroa vuodessa (27 000 €/kk, 6 €/m²/kk). Ratkaisu lisäisi perusopetuksen käyttökustannuksia merkittävästi. Kustannusten nousua ei pystytä kattamaan perusopetuksen sisältä. Tilakustannus per oppilas olisi 6 500 €/vuosi, kasvua nykyiseen 53 %.

Skenaario 2. Monitoimitalo, jossa perusopetustilat 200 oppilaalle (1,5-sarjainen) ja varhaiskasvatustilat kuudelle (6) ryhmälle ja kahdelle esikouluryhmälle (42 lasta)

Vastaavan kaltaisten kohteiden toteutuneisiin rakennuskustannuksiin perustuva kustannusarvio skenaario 2:n mukaiselle kokonaisuudelle on noin 17,2 miljoonaa euroa.

Rakennuksen arvioidut tilakustannukset (kustannusarvion määrällä laskettuna) olisivat pääomakustannusten osalta noin 1,26 miljoonaa euroa vuodessa (105 100 €/kk, 20,2 €/m²/kk) ja

ylläpitokustannusten osalta noin 374 400 euroa vuodessa (31 200 €/kk, 6 €/m²/kk). Ratkaisu lisäisi perusopetuksen käyttökustannuksia merkittävästi. Kustannusten nousua ei pystytä kattamaan perusopetuksen sisältä. Tilakustannus per oppilas olisi 5 300 €/ vuosi, kasvua nykyiseen 24 %.

Saavutettavuus ja joukkoliikenteen tarve

Särkiniemi-Särkilahden 7–12-vuotiaiden lasten keskimääräinen koulumatka Särkiniemen kouluun olisi yhteen suuntaan noin 950 metriä, mikäli kaikki tämän ikäiset kävisivät oman alueen koulussa (skenaario 2) ja kun tarkastellaan matkoja nykyisen Särkiniemen koulun oppilaaksiottoalueen mukaan. Tämä tarkoittaisi, että uuden koulun kohdalla ei tulisi lainkaan lisäkuljetuskustannuksia.

Skenaariossa 1 Särkilahden alueen oppilaat kävisivät Jynkän koulussa ja Särkiniemen alueen oppilaat uudessa Särkiniemen koulussa. Tässä tapauksessa oppilaiden keskimääräinen koulumatka olisi noin 1 120 metriä.

Vaihtoehtoisesti jos Särkiniemessä ei olisi alakoulua, keskimääräinen etäisyys lähimpään kouluun (Haapaniemen koulu tai Jynkän koulu) olisi noin 2 250 metriä. Myöskään tässä tilanteessa yli 3 kilometrin etäisyyksiä lähimpään kouluun ei tulisi (kun Särkiniemi-Särkilahti alueen oppilaat kävisivät Haapaniemen ja Jynkän kouluissa lähimmän koulun mukaan).

Joukkoliikenneyksikkö on kuitenkin arvioinut, että yleistä joukkoliikenteen tarjontaa (vuoroja) tulisi kuitenkin lisätä alueen lasten käydessä Haapaniemen ja Jynkän kouluissa, sillä useammat oppilaat kulkisivat bussilla kouluun. Tästä on arvioitu koituvan noin 50 000–80 000 euron vuotuinen kustannus kaupungille.

Pedagoginen näkökulma ja opetus luokittain

Monitoimitalon konsepti (päiväkotit ja koulu samassa) tukee eheää kasvun ja opin polkua varhaiskasvatuksesta perusopetukseen, mikä on linjassa kaupungin palveluverkkosuunnittelun periaatteiden kanssa.

Skenaariossa 1 koulu olisi 1-sarjainen. Tämä skenaario edellyttää oppilaaksiottoalueiden muuttamista niin, että osa Särkiniemen koulun oppilaaksiottoalueen oppilaista jouduttaisiin ohjaamaan Jynkän kouluun. Määrällisesti tämä tarkoittaisi Särkilahden lapsia.

Oppilaita olisi koulussa vuositasolla noin 23 ja luokkia yksi/vuositaso. Luokanopettajia olisi kuusi (6). Opettajien vertaistuki jäisi isoa koulua vähäisemmäksi, koska opettajilla ei olisi rinnakkaisluokan opettajan tukea. Tämä voisi lisätä yksittäisen opettajan osaamisen merkitystä ja kasvattaa riskiä osaamisvajeesta henkilöstön vaihtuessa.

Skenaariossa 2 koulu oli 1,5-sarjainen, jolloin vuositasolla olisi noin 35 oppilasta.

Opetus voitaisiin järjestää kahdella eri tavalla:

Ensimmäinen vaihtoehto on järjestää opetus niin, että jokaisella vuositasolla olisi yksi luokka ja lisäksi yhdysluokka toisen vuositason oppilaiden kanssa.

- 1A: 23 oppilasta
- 1B + 2A = yhteensä 23 oppilasta, joista 1.-luokkalaisia 12 ja 2.-luokkalaisia 11
- 2B: 24 oppilasta

- 3A: 23 oppilasta
- 3B+4A: yhteensä 23 oppilasta, joista 3.-luokkalaisia 12 ja 4.-luokkalaisia 11
- 4B: 23 oppilasta
- Jne.
- Tässä vaihtoehdossa luokanopettajia tarvittaisiin yhteensä 10.

Toinen vaihtoehto olisi järjestää opetus niin, että kahden vuositason oppilaista muodostettaisiin yksi luokka, jolla olisi kolme opettajaa,

1. luokka = 35 oppilasta + 2. luokka = 35 oppilasta ja kolme luokanopettajaa

Tässä vaihtoehdossa luokanopettajia tarvittaisiin yhteensä 9. Tilojen tulisi olla muuntojoustavia.

Molemmissa skenaariossa kyseessä on pieni koulu, jossa oppilaiden mahdollisuudet taide- ja taitoaineiden valintoihin sekä valinnaisiin opintoihin jäävät rajallisiksi. Myös resurssit ryhmäkohtaiseen ja oppilaskohtaiseen tukeen ovat isoa koulua vähäisemmät, eikä erityisluokkaopetusta voida järjestää omassa koulussa. Pienessä koulussa opiskeluhuollon palvelut ovat harvemmin saatavilla. Tämä voi heikentää oppilaiden hyvinvoinnin tukemista ja ennaltaehkäisevää työtä.

Hallinnollisesti Särkiniemen koulu olisi itsenäinen koulu, mutta sillä olisi yhteinen rehtori jonkin toisen koulun kanssa. Kun oppilaat eivät enää siirtyisi 5. luokasta alkaen Neulamäen kouluun, olisi luontevampaa, että Haapaniemen koulun rehtori toimisi myös Särkiniemen koulun rehtorina, koska oppilaaksiottoalueet ovat lähekkäin.

Mikäli täydennysrakentaminen ei toteudu suunnitellusti (Neulamäki, Särkiniemi, Mölymäki-Haapaniemi), Neulamäen, Särkiniemen, Haapaniemen ja Jynkän alueiden kouluissa tulisi olemaan tulevaisuudessa ylikapasiteettia eli liikaa tilaa. Tämä vaikuttaisi opetuksen järjestämisen mahdollisuuksiin ja sen kustannuksiin sekä haastaisi järkevää resurssien jakamista koulujen kesken.

3.4. Juankosken yhtenäiskoulu

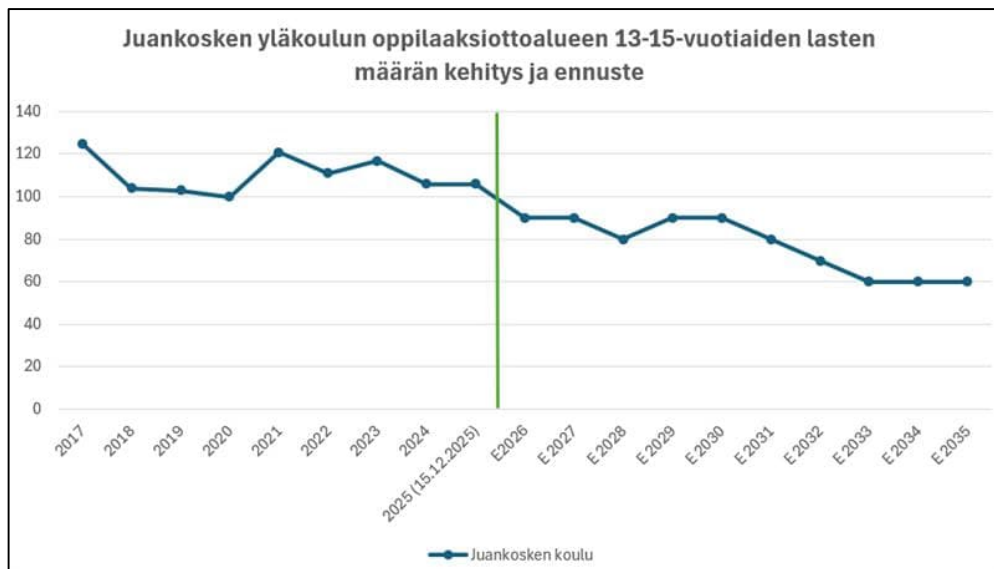
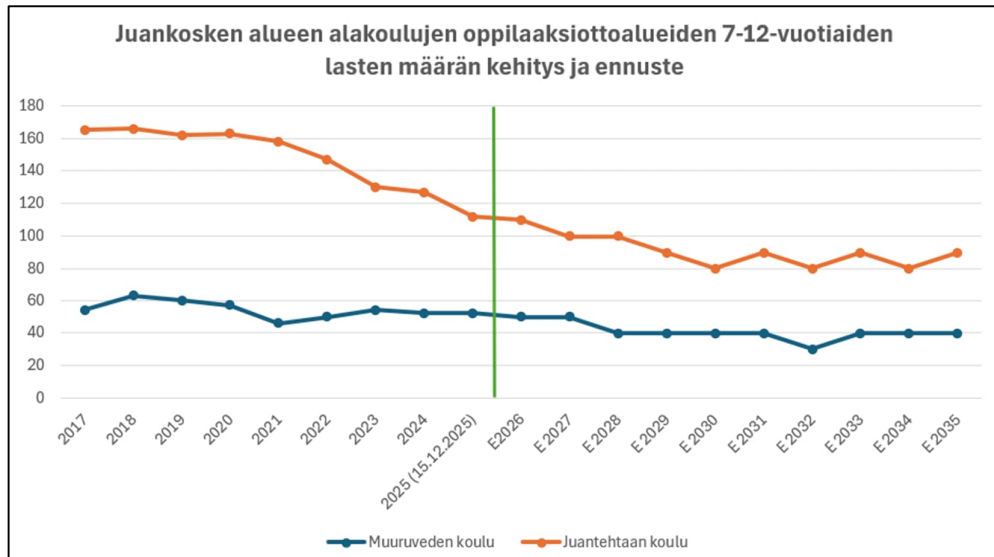
Kaupunginhallituksen lisäselvityspyynnön mukaisesti on tutkittu Juankosken yhtenäiskoulun muodostamista niin, että Juantehtaan oppilaat (vuosiluokat 1–6 ja esiopetus) siirretään Juankosken kouluun ja alaluokkien kouluikiinteistöstä voidaan luopua.

Lapsimäärän kehitys ja ennusteet, yhtenäiskoulun mitoitus

Tällä hetkellä Juantehtaan koulussa on 115 oppilasta (vuosiluokat 1–6) ja Juankosken koulussa 109 oppilasta (vuosiluokat 7–9) eli yhteensä kouluissa on 224 oppilasta. Lisäksi Juankosken Muuruveden koulussa on 52 alaluokkien oppilasta. Juantehtaan koulun vetoisuus on 185 oppilasta ja Juankosken koulun 408 oppilasta.

Oppilasmääräennuste on Juantehtaan koululle 80 oppilasta ja Juankosken koululle 90 oppilasta vuonna 2030. Vuodelle 2035 vastaavat luvut ovat Juantehtaan koululle 90 ja Juankosken koululle 60 oppilasta. Lukuihin pitää lisätä Muuruveden oppilaaksiottoalueen lasten ennusteen määrä eli

vuonna 2030 noin 40 oppilasta ja vuonna 2035 noin 40 oppilasta. Yhteensä uuteen yhtenäiskouluun tarvittaisiin tilaa noin 210 oppilaalle vuonna 2030 ja noin 190 oppilaalle vuonna 2035.

Juantehtaan koululla toimii tällä hetkellä yksi (1) esiopetusryhmä. Jos Juantehtaan koulun kiinteistöstä luovutaan, esiopetusryhmille tulisi löytää ja toteuttaa tilat myös perustettavaan Juankosken yhtenäiskouluun. Tämä nostaisi yhtenäiskoulun paikkatarvetta noin 20 paikalla, joka on koko Juankosken ennuste 6-vuotiaille vuonna 2035.

Juankosken koululle mahtuisivat hyvin kaikki Juankosken perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen nykyiset palvelut. Kaiken kaikkiaan uuden yhtenäiskoulun mitoitus tulisi olla noin 200 oppilaalle sekä noin 20 esiopetusoppilaalle vuonna 2035. Mikäli yhtenäiskoulun muodostaminen tapahtuisi hyvin nopeasti ja, uuden yhtenäiskoulun luokkatiloihin tehtävät muutokset olisivat hieman suurempia verrattuna tilanteeseen, jossa yhtenäiskoulu muodostettaisiin esim. vuonna 2030. Luokkatilojen muutostöiden tarve riippuu siis aikataulusta, milloin yhtenäiskoulu toteutuisi.

Arvioidut investointikustannukset, tilakustannukset ja käyttökustannukset

Juantehtaan koulun oppilaiden ja esiopetuksen siirto Juankosken kouluun voi tuoda tilamuutosten investointikustannuksia (ilman suunnitelmia) Juankosken koululle noin 50 000–150 000 euron verran karkeasti arvioituna. Suunnitelmien myötä kustannusarvio tarkentuu.

Juantehtaan koulun pääomakustannus on 191 000 euroa vuodessa ja ylläpitokustannus 245 000 euroa vuodessa eli yhteensä 436 000 euroa vuodessa. Kustannukset on laskettu vuoden 2025 tiedoilla ja tasolla. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä koulun tasearvon menojäännös oli 1 442 780 euroa.

Juankosken koulun pääomakustannus on 201 000 euroa vuodessa ja ylläpitokustannus 369 000 euroa vuodessa eli yhteensä 570 000 euroa vuodessa. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä koulun tasearvon menojäännös oli 1 035 022,78 euroa.

Juantehtaan koulun tasearvo tulisi alaskirjata. Kaupungin näkökulmasta epävarmuustekijänä on Juantehtaan koulun suojelustatus, jonka myötä rakennuksen myynti tai mahdollinen purkaminen voi olla haasteellista. Juankosken koulujen yhdistyessä säästyvät Juantehtaan koulun tilakustannukset.

Pedagoginen näkökulma ja yhtenäiskoulun vaikutuksia

Juantehtaan ja Juankosken koulujen sekä mahdollisesti Muuruveden koulun yhdistäminen yhtenäiseksi peruskouluksi edistää yhtenäisen toimintakulttuurin luomista, kun koko henkilöstö työskentelee samassa rakennuksessa. Tämä tukee yhteistyötä ja yhteisiä käytäntöjä, mitkä heijastuvat myönteisesti lasten ja nuorten oppimisen edellytyksiin.

Koulujen yhdistämisellä yhtenäiskouluksi ei ole kuitenkaan opetussuunnitelman toteuttamisen, opetuksen järjestämisen sekä lasten ja nuorten opiskelun ja oppimisen näkökulmasta merkittäviä vaikutuksia. Juantehtaan koulu ja Juankosken koulu sijaitsevat vierekkäisissä kiinteistöissä, joten Juantehtaan koulun lakkauttaminen ja yhtenäiskoulun muodostaminen eivät vaikuta koulujen saavutettavuuteen tai koulukuljetusten kustannuksiin.

Nykyiset käytännöt ja pedagogiset ratkaisut säilyvät pitkälti ennallaan. Kouluilla on jo yhteinen rehtori, joten hallinnolliset muutokset ovat vähäisiä. Yhtenäiskoulun muodostaminen lisää hieman hallinnollisia kustannuksia rehtorin opetusvelvollisuuden ja huojennusten vuoksi verrattuna erillisiin alakouluihin ja yläkouluun.

Yhtenäiskouluksi muuttaminen ei lisää koulun oppilasmäärää. Huolena on alueen yläkouluikäisten oppilaiden määrän ennustettu väheneminen. Vuosiluokkien 7–9 opetus on siirtymässä tulevaisuudessa yksisarjaiseksi, jolloin aineenopetuksen järjestäminen vaikeutuu. Tulevina vuosina joudutaan uudelleen tarkastelemaan yläkouluopetuksen järjestämistä Juankosken ja Nilsin alueella, ja mikäli vuosiluokkien 7–9 opetus päädyttäisiin järjestämään Nilsin yhtenäiskoulussa, Juankosken yhtenäiskoulu pitäisi muuttaa myöhemmin alakouluksi.

3.5. Muuruveden koulu

Kaupunginhallituksen lisäselvityspyynnön mukaisesti on tutkittu vaihtoehtoa, jossa Muuruveden koulua ei peruskorjata, vaan se lakkaa 1.8.2027 tai myöhemmin riippuen siitä, mahtuvatko oppilaat jo tuolloin Juantehtaan kouluun tai mahdollisesti perustettavaan Juankosken yhtenäiskouluun.

Muuruveden koulun oppilaat mahtuvat 1.8.2026 alkaen Juantehtaan kouluun tai mahdollisesti perustettavaan Juankosken yhtenäiskouluun (tarkasteltu edellisessä kohdassa 3.4.).

Muuruveden koulun vetoisuus on 70 oppilasta. Koulussa oli elokuussa 2025 52 oppilasta ja ennuste alakouluikäisistä Muuruveden koulun oppilaaksiottoalueelle on vuodelle 2027 50 lasta. Vuoteen 2030 mennessä lapsimäärän odotetaan laskevan Muuruveden koulun oppilaaksiottoalueella noin 40 lapseen.

Juantehtaan koulun vetoisuus on 185 oppilasta ja koulussa on tällä hetkellä 115 lasta. Koululla on siis vajaakäyttöä noin 70 paikan verran. Muuruveden oppilaat mahtuisivat Juantehtaan koululle hyvin 1.8.2027 ja jo 1.8.2026 alkaen. Juantehtaan koululla toimii myös yksi (1) Juankosken päiväkodin esiopetusryhmä (n. 20 lasta). Vaikka esiopetusryhmä jatkaisi koululla, mahtuisivat Muuruveden oppilaat Juantehtaan koululle hyvin. Edellä kuvatussa Juankosken yhtenäiskoulun tarkastelussa on huomioitu myös Muuruveden koulun lakkauttaminen ja oppilaiden sekä esiopetuksen siirtyminen tulevaan yhtenäiskouluun.

Muuruveden koulun kunto

Muuruveden koulun kuntoluokkana on 1, kun asteikkona on 1–5 ja suurempi numero määrittää parempaa kuntoa. Kouluun on tehty laajat kuntotutkimukset vuosina 2019–2020. Tutkimusten tekijöiksi on valittu asiantuntijat puitesopimustentoimittajien joukosta ja tekijöiden kelpoisuudet on tarkastettu. Vastuututkijana toimiva rakennusterveysasiantuntija (RTA) on täyttänyt ulkopuolisen asiantuntijan pätevyysvaatimukset terveydensuojelulain asetuksen 545/2015 mukaisesti.

Muuruveden koulu on rakennettu vuonna 1957 ja liikuntasalisiiven laajennus on toteutettu vuonna 1981. Tutkimuksissa on todettu mm. vesi- ja viemärijärjestelmien kunnan olevan heikko tai välttävä sekä ilmanvaihdon tason olevan heikko. Tutkimustulosten perusteella Muuruveden koulun tulevaksi elinkaareksi oli tuolloin arvioitu n. 5–10 vuotta. Kokonaisuudessaan rakennus on kunnoltaan teknisen elinkaarensa päässä.

Koulun terveydenhoitajien tilassa tapahtunut vesijohtoputken vuoto aiheutti ko. tilan poistamisen käytöstä tammikuussa 2024. Varsinainen putkivuoto saatiin korjattua, mutta muu korjaamaton alue on edelleen osa suurempaa vaurioriskiä. Terveydenhoitajille löytyi välittömästi korvaavat tilat koulun yläkerrasta. Kellarikerroksen vuotovauriotila otettiin pois käytöstä, eristettiin ja suljettiin muihin tiloihin nähden. Kellarikerroksessa ei ole enää koulun tiloja tai koulun toimintaa. Vain huolto käyttää kellaritiloja teknisten toimintojen osalta. Vuotovaurioon ja ko. tilojen kuntoon liittyvät ja vaaditut korjaukset arvioitiin laajoiksi rakenteiden ja talotekniikan osalta.

Kuntotutkimuksissa ja lisätutkimuksissa sekä ympäristöterveyden tarkastuksilla koulun liikuntasalissa on todettu sisäilmahaittaa. Tilapäiseksi avuksi ja tilan käyttöä ja toimintaa turvaamaan on liikuntasaliin asennettu sisäilmapuhdistimia elokuussa 2024.

Rakennukseen on tehty ympäristöterveystarkastajan toimesta säännöllinen kolmen vuoden välein toteutettava tilojen ja terveydellisten olosuhteiden tarkastus, jossa olosuhteet toistaiseksi ovat olleet asianmukaisella tasolla. Olosuhdearviointi ei kuitenkaan kerro kiinteistön teknisestä kuntotilanteesta. Koulun tekninen käyttöikä on tiensä päässä ja koulu voi muuttua käyttökelvottomaksi hyvinkin nopeasti, jos jokin tekninen laitteisto pettää.

Muuruveden koulun täydellisen peruskorjaamisen investointikulu on arviolta noin 4,5 miljoonaa euroa, kun uuden koulun rakentaminen maksaisi saman kokoluokan kouluna suurin piirtein saman verran kuin peruskorjaus. Näin ollen koulun peruskorjaaminen ei ole taloudellisesti kannattavaa. Todennäköisesti uudisrakennus olisi hieman pienempi kuin nykyinen rakennus, jolloin rakennuskustannuskin olisi pienempi. Näistä ei ole kuitenkaan tehty tarkempia suunnitelmia, vaan arvio perustuu rakennuksen kuntoon ja yleensä toteutettuihin korjauksiin ja rakennushintoihin.

Muuruveden koulurakennuksen heikko kunto muodostaa riskin opetuksen järjestämisen näkökulmasta. Koulun kunto ja huono sisäilma voivat nykyisellään vaikuttaa lasten ja opettajien terveyteen ja hyvinvointiin. Äkilliset muutokset talon rakenteissa tai tekniikassa voivat aiheuttaa nopeankin tarpeen siirtää oppilaita toiseen kouluun. Muuruveden koulu on myös oppilasmäärältään pieni. Koulun opettajamäärä on laskemassa mahdollisesti kahteen. Tämä johtaa yhdysluokkien laajenemiseen kolmen vuositasen yhdysluokiksi ja rajoittaa entisestään mahdollisuuksia tarjota ryhmäkohtaista ja yksilöllistä oppimisen tukea sekä opiskeluhuollon palveluja. Lisäksi opetushenkilöstön yhteistyön edellytykset kaventuvat ja työn kuormittavuus kasvaa. Isommissa kouluissa nämä resurssit olisivat paremmin saatavilla.

3.6. Eteläisen maaseudun alakouluratkaisu (Vehmasmäki ja Kurkimäki)

Kaupunginhallituksen lisäselvityspyynnön mukaisesti on tutkittu Vehmasmäen ja Kurkimäen alakoulujen ratkaisua.

Taustatietoa alueiden ennusteista

Kuopion väestöennusteeseen on huomioitu kaikki väestökehityksen eri osatekijät, kuten syntyneet, kuolleet, kaupungin tulo- ja lähtömuutto, jonka lisäksi ennuste huomioi erikseen kaupungin kaavaillun tulevan asuntorakentamisen ja sen vaikutukset kaupungin eri alueiden väestökehitykseen. Tuleva asuntotuotanto arvioidaan Kuopiossa vuosittain niin kutsuttuna asunto-ohjelmointina, joka on osa ns. ASENTO-ohjelmaa (hyväksytään vuosittain kh:ssa).

Väestöennuste huomioi Kuopion alueiden lapsimäärissä tulevien vuosien kaavoittamisen ja asuntotuotannon, joka on näin ollen huomioitu oppilasmääräennusteissa, päiväkotien ja koulujen mitoitustarpeiden arvioinnissa sekä eri skenaarioita mietittäessä. Väestöennusteessa on Kurkimäen ja Pellesmäen (sis. Vehmasmäen) alueille ohjelmoitu yhteensä noin 110 asuntoa

vuosille 2025–2034 eli molemmilla alueilla arvioidaan valmistuvan yhteensä keskimäärin 11 omakotitaloa vuodessa, joka on hieman viime vuosia enemmän. Kymmenen viimeisen vuoden aikana Pellesmäen alueelle on vuosittain rakennettu keskimäärin 4 ja Kurkimäkeen keskimäärin 5 uutta omakotitaloa. Kurkimäessä odotetaan määrän nousevan noin 7–8 talon tasolle vuosina 2027–2035 uuden Iso-Varkaanlammen asemakaavoituksen myötä.

Uudessa Kurkimäki-Vehmasmäki-Pellesmäki osayleiskaavassa on osoitettu alueelle paljon uusia rakennuspaikkoja. Kaikki Vehmasmäen ja Pellesmäen puolella olevat rakennuspaikat ovat yksityisten omistamia ja toteutuvat vuosittain hyvin hitaasti viime vuosien tapaan. Näiden rakentaminen on sisällä ennusteessa ja arvioitu noin keskimäärin 5 talon tasolle vuodessa. Nähtäväksi jää, kasvattaako Hiltulanlahden omakotitalotonttien loppuminen (n. vuonna 2028) sekä elinkeinorakentamisen lisääntyvä määrä Etelä-Kuopiossa kysyntää Kurkimäen ja Vehmasmäki-Pellesmäen tonteille tulevan vuosikymmenen vaihteessa. Mikäli omakotitalotuotanto alkaa selkeästi lisääntyä, korjataan alueiden ennusteita tältä osin hyvinkin pian tulevien ennusteiden laadinnan aikana.

Skenaario 1. Vehmasmäen ja Kurkimäen koulut jatkavat

Tässä vaihtoehdossa molemmat Vehmasmäen ja Kurkimäen koulut peruskorjataan, koska molempien koulujen kuntoluokka on 1 ja ne vaativat siten kohtuullisen pikaisesti peruskorjauksen. Kurkimäen koululla korjaustarve koskee vanhinta, vuonna 1918 valmistunutta rakennusta. Kurkimäen koulun vuosina 2002 ja 2003 valmistuneiden rakennusten korjaaminen ei ole tarpeen aivan heti.

Kurkimäen vanhimman koulurakennuksen peruskorjaus on arvioitu noin 1,4 miljoonaan euroon. Nykyisen koulun vetoisuus on 138 oppilasta eli se on yksisarjainen. Kurkimäen varhaiskasvatus jatkaisi nykyisessä väliaikaisessa rakennuksessa, joka on valmistunut vuonna 2021. Kurkimäen koulun A-rakennuksen tilakustannus olisi arvioidun peruskorjausinvestoinnin jälkeen n. 105 000,00 eur/v pääomakustannuksen osalta. Ylläpitokustannus pysyy samalla tasolla kuin ennen peruskorjausta ollen n. 85 000,00 eur/v. Muiden rakennusten tilakustannukset pysyvät ennallaan ollen n. 325 000,00 eur/v.

Vehmasmäen koulun peruskorjauksen hinnaksi on arvioitu noin 5,2 miljoonaa euroa. Arvioon ei sisälly esiopetuksen tilojen toteuttamista (mahdollinen uusi vuokraviipale). A- ja B-rakennusten arvioidun peruskorjausinvestoinnin jälkeen tilakustannus olisi pääomakustannusten osalta n. 385 000,00 eur/v. Ylläpitokustannus on arviolta n. 195 000,00 eur/v ja pysyttelee samansuuruisena kuin ennen peruskorjausta.

Nykytilanteessa Vehmasmäen koulu on yksisarjainen ja sen vetoisuus on 132 oppilasta. Koulun esikoululaiset ovat tällä hetkellä Kurkimäen päiväkodin tiloissa eli heille ei tällä hetkellä ole tilaa omalla koululla. Tässä skenaariossa Vehmasmäen esikoululaisille uudet tilat toteutettaisiin myös koulun yhteyteen (erilaisia toteutusmahdollisuuksia). Vehmasmäen koulun esiopetukselle ei todennäköisesti ole tilaa nykyisissä koulurakennuksissa, ellei noin ryhmällistä oppilaita vähene perusopetuksesta. Tämä tarkoittaa erillisen viipalerakennuksen hankkimista koulun alueelle. Viipalerakennuksen vuokrakustannus riippuu vuokra-ajan pituudesta. Hintatasoa voidaan peilata

aiemman viipaleen korvaavaksi kysytyn viipalerakennuksen indikatiivista tarjousta, jonka mukaan vuosikustannus ylläpitoineen olisi n. 120 000,00 euroa (10 000,00 euroa/kk).

Molempien koulujen jatkaessa palveluverkossa, säilyisivät koulukuljetukset nykyisen laajuisina. Lukuvuonna 2024–2025 Vehmasmäen oppilaiden koulukuljetusten kustannus oli noin 123 000 euroa (60 lasta, 45 %) ja Kurkimäen oppilaiden kustannus oli noin 33 000 euroa (10 lasta, 8 %).

Skenaario 2. Vehmasmäki lakkaa ja vuosiluokkien 1–6 perusopetus sekä esiopetus yhdistetään ja laajennetaan Kurkimäen koulun tontille/alueelle.

Skenaariossa 2 molempien koulujen oppilaat yhdistettäisiin Kurkimäen koululle ja Vehmasmäen koulusta luovuttaisiin. Uudisinvestoinnit sijoittuisivat Kurkimäen koulun tontille/alueelle. Kurkimäen koulu laajennettaisiin kaksisarjaiseksi nykyisen yksisarjaisuuden tilalle. Tämä tarkoittaisi koulun nykyisten yhteisten tilojen laajentamista sekä uusien luokkatilojen rakentamista koululle. Koulu tulisi mitoittaa noin 300 oppilaalle, jonka lisäksi koulun tiloihin tulisi kaksi esikouluryhmää.

Tilapalveluissa on tutkittu alustavasti nykyisen tontin mahdollisuuksia. Koulun (perusopetus, esiopetus ja varhaiskasvatus) laajentaminen on mahdollista, mutta tontti on nykytilanteessa hieman ahdas kokonaisuudelle. Skenaariota 2 toteuttamiseksi on tutkittu kaksi eri vaihtoehtoa:

- 1) Vuonna 2021 koulun pihaan rakennettu väliaikainen päiväkotipiha pitäisi siirtää pois ja myös uudet varhaiskasvatuksen tilat tulisi rakentaa samaan kokonaisuuteen.
- 2) Toisessa vaihtoehdossa koulun uudisosa olisi pienempi ja vuonna 2031 jatkettaisiin aiemman päiväkotirakennuksen vuokrasopimusta. Tässä päiväkotirakennuksen kustannukset jäisivät todennäköisesti hieman edellistä vaihtoehtoa alhaisemmaksi, mutta pihan koko olisi tällöin pienempi.

Kurkimäen koulun peruskorjauksen ja laajennuksen investoinnit

Kurkimäen nykyisen koulun tontilla on tällä hetkellä viisi (5) rakennusta (rakennukset A-E), joiden sijainnit on kuvattu alla olevassa kuvassa. Lisäksi tontilla on piharakennus ja jätekatos.

Rakennus	Kerros- ala (k-m ²)	Rakennus- vuosi
A	486	1913
B	695	1958
C	934	2002
D	399	2003
E	1 189	2021, 2022

Rakennuksessa A on 4 luokkatilaa, pienryhmätiloja ja tukitiloja (mm. wc- ja pukutiloja). Kunnoltaan rakennus on laajan peruskorjauksen tarpeessa. Rakennuksella on suojeluarvoa, eikä sitä saa purkaa.

Rakennus B on huonokuntoinen. Rakennuksen mahdollinen purkaminen on tutkittava ja varmistettava erikseen. Rakennus on poistettu käytöstä ongelmien vuoksi. Rakennuksessa on lämpökeskus, joka on siirrettävä/uusittava mahdollisen purkamisen yhteydessä.

Vuonna 2002 valmistuneen rakennuksen C ongelmia on korjattu 2020–2024 ja se on kunnoltaan hyvä. Rakennuksessa on keittiö, ruoka- ja liikuntasalit, pukuhuoneet, teknisen työn tila, seitsemän (7) opetustilaa sekä tukitiloja.

Rakennukseen D on sijoitettu kaksi luokkatilaa, 3 pienluokkaa / jakotilaa, 4 opetustilaa, oppilashuollontilat sekä henkilökunnan tiloja. Rakennusta on korjattu vuonna 2021 ja sen kunto on hyvä. Rakennuksen sijainti on huono suhteessa kiinteistön muihin rakennuksiin.

Rakennus E on otettu käyttöön vuosina 2021 ja 2022. Rakennuksessa toimii esikoulu ja päiväkotit, joiden lisäksi rakennuksessa on jakelukeittiö ja henkilökunnan tiloja. Lisäksi rakennuksessa toimii kirjasto aputiloina. Rakennus on vuokrattu 10 vuotisella vuokrasopimuksella vuoteen 2031 saakka. Rakennuksen kunto on pääosin hyvä.

Vehmasmäen ja Kurkimäen koulujen yhdistämisellä ei käyttötalouden säästöjä saada muusta kuin tilakustannuksista, koska tällä hetkellä molemmissa kouluissa luokkakoot ovat sellaiset, ettei luokkia pystytä yhdistämään.

Kurkimäen koulun ja päiväkodin peruskorjauksessa ja laajennuksessa on kaksi eri vaihtoehtoa.

1. Nykyiset rakennukset A, C ja E jäisivät käyttöön. Näissä rakennuksissa toimisi osa perusopetuksesta, toinen kahdesta esikouluryhmästä sekä neljä (4) varhaiskasvatuksen ryhmää.

Uudisrakentamisen tarve olisi maksimissaan noin 1 500 brm² ja uudisrakennukseen tulisi 9–10 opetustilaa / luokkaa. Lisäksi rakennus A peruskorjattaisiin. Rakennus B ja D purettaisiin.

Kustannusarvio tälle vaihtoehdolle olisi noin 6,6 miljoonaa euroa sisältäen A-rakennuksen peruskorjauksen. Kurkimäen koulun A-rakennuksen tilakustannus olisi arvioidun peruskorjausinvestoinnin jälkeen n. 105 000,00 eur/v pääomakustannuksen osalta. Ylläpitokustannus pysyy samalla tasolla kuin ennen peruskorjausta ollen n. 85 000,00 eur/v. C-rakennuksen tilakustannus pysyisi ennallaan n. 196 000,00 eur/v. Päiväkotirakennuksen E

tilakustannus olisi n. 440 000,00 eur/v. Uudisrakennuksen tilakustannus olisi n. 485 000,00 eur/v pääomakulujen osalta ja ylläpitokustannus n. 110 000,00 eur/v. Koulun osuus uudisrakennuksesta on arviolta n. 90 prosenttia.

2. Nykyiset rakennukset A ja C jäisivät käyttöön ja näissä toimisi osa perusopetuksesta.

Uudisrakentamisen tarve olisi maksimissaan noin 2 700 brm² ja uudisrakennukseen tulisi tilat neljälle (4) päiväkotiryhmälle, 10–11 opetustilaa sekä mahdollisesti päiväkodin keittiö, liikuntasali ja oppilashuollon tilat. Lisäksi rakennus A peruskorjattaisiin. Kirjaston sijainti jatkossa olisi tässä vaihtoehdossa mietittävä erikseen. Rakennukset B ja D purettaisiin ja väliaikainen päiväkotiki myös siirrettäisiin pois.

Kustannusarvio tälle vaihtoehdolle olisi noin 10,5 miljoonaa euroa sisältäen A-rakennuksen peruskorjauksen. Kurkimäen koulun A-rakennuksen tilakustannus olisi arvioidun peruskorjausinvestoinnin jälkeen n. 105 000,00 eur/v pääomakustannuksen osalta. Ylläpitokustannus pysyy samalla tasolla kuin ennen peruskorjausta ollen n. 85 000,00 eur/v. C-rakennuksen tilakustannus pysyisi ennallaan n. 196 000,00 eur/v. Uudisrakennuksen tilakustannus olisi arviolta n. 770 000,00 eur/v ja ylläpitokustannus n. 195 000,00 eur/v. Koulun osuus uudisrakennuksesta on arviolta n. 55-60 prosenttia.

Investoinnista johtuvien tilakustannusten lisäys vaihtoehtojen välillä ei ole merkittävää eroa.

Oppilaiden koulukuljetukset

Palveluverkkosuunnitelmassa tehtiin syksyllä arvio Vehmasmäen koulun oppilaiden aiheuttamista lisäkustannuksista. Nyt tätä tietoa on tarkennettu ja korjattu: kustannukset ovat olleet ylimitalliset suunnitelmassa.

Vehmasmäen koulun oppilaiden siirtäminen Kurkimäkeen lisäisi kuljetettavien oppilaiden määrää ja kuljetuskustannuksia. Nykyisiä Vehmasmäen koulun kuljetuksia pystyisi hyödyntämään, mutta kaikki oppilaat eivät mahtuisi niiden kyytiin eli muutos vaatisi vähintään yhden lisäauton. Arvio lisäkustannuksista kuljetuksiin 50 000–80 000 euroa.

Vehmasmäen koululle on tällä hetkellä koulukuljetuksissa käytössä 2 autoa, joista toinen on 22-paikkainen ja toinen on 40-paikkainen. Kuljetuskustannukset olivat Vehmasmäen koulun osalta vuonna 2024 noin 123 000 euroa ja 132 oppilaasta kuljetettavia oli 60 oppilasta (45 %). Syksyllä 2025 koko koulun oppilasmäärä oli 126, joista kuljetettavia oli 51 oppilasta (40 %).

Nykyisillä oppilasmäärillä laskettuna koulukuljetettavien määrä nousisi noin 110 lapseen (87 %) eli kuljetettavien määrä yli tuplaantuisi.

Muuhun joukkoliikenteeseen koulujen yhdistämisellä ei olisi merkittäviä vaikutuksia. Alakoululaiset kuljetetaan suoraan koululle ja yläkoululaiset kulkevat keskustan suuntaan Suonenjoki/Rautalampi -suunnan vuoroilla.

Skenaarion vuokratustannukset

Kurkimäen koulun kiinteistöjen vuokratustannukset ovat noin 461 000 euroa (1 627 hu^m², vuokranmaksun perusteena oleva huoneistoala) vuodessa ja Vehmasmäen kiinteistöjen noin 333 000 euroa (1 319 hu^m²) vuodessa. Kurkimäen kiinteistön kustannukset nousisivat jonkin verran tilojen määrän lisääntyessä, mutta vuokratustannukset jäisivät todennäköisesti pienemmiksi kuin kahden koulun mallissa.

Muut liikennejärjestelyt muutoksen vuoksi

Skenaariossa 2 noin 10–15 oppilaan matka nykyisen Vehmasmäen oppilaaksiottoalueelta alittaisi 5 kilometrin rajan Valoharjun läheisyydestä Kurkimäen koululle ja tämä Vitostien ja Ilves-kasinon risteysalue on melko vaarallinen tällä hetkellä kääntyvän liikenteen vuoksi. On hyvin todennäköistä, että risteysalueen liikennejärjestelyihin tulisi tehdä jotain muutoksia turvallisuuden parantamiseksi. Tätä tarkastelua ei ole ehditty tekemään ja se vaatisi enemmän tutkimista, joten liikennejärjestelyihin liittyvät investoinnit eivät ole mukana tässä tarkastelussa.

3.7. Uusi yläkouluskenaario 5.4. kaupunkialueelle

Kaupunginhallituksen lisäselvityspyyntö koski uuden yläkouluskenaarion (5.4.) tutkimista Kuopion kaupunkialueelle. Tämä skenaario sisälsi seuraavat koulut vuonna 2035:

- Puijonsarven yhtenäiskoulu (3 sarjaa yläluokille)
- Minna Canthin uusi koulu Mölymäellä, rakenteilla (10 sarjaa)
- Hatsalan klassillinen uusi koulu (12 sarjaa)
- Lippumäen uusi koulu (12 sarjaa)
- Etelä-Kuopion yläkoulu Hiltulanlahteen (5 sarjaa)

Yhteensä näissä kouluissa olisi noin 3 000 oppilaspaikkaa ja noin 42–43 sarjaa vuonna 2035. Kaikki koulut Puijonsarven koulua lukuun ottamatta toteutettaisiin uudiskohteena ja näistä Minna Canthin uusi koulu on jo rakenteilla.

Tässä skenaariossa Puijonsarven oppilaaksiottoalue säilyisi lähellä nykyistä ja koulun oppilasmäärä olisi noin 190–200 vuonna 2035 (tällä hetkellä noin 233 oppilasta). Kaksi keskustan koulua (Hatsalan klassillinen uusi koulu ja Minna Canthin uusi koulu) toimisivat myös lähelle nykyisen oppilaaksiottoalueen kouluna, mutta niin, että myös Neulamäen ja Savilahden oppilaat ohjattaisiin keskustan kouluihin, koska Neulamäen koulussa yläluokat lopetettaisiin. Lisäksi keskustan kouluihin tulisivat Länsirannan alueen (Von Wrightin koulu) yläluokkien oppilaat sekä suurin osa Lehtoniemen suunnittelualueen oppilaista. Lehtoniemen eteläosista osa oppilaista ohjattaisiin Lippumäen uuteen kouluun, joka muutoinkin toimisi Saaristokaupungin ja Litmanen-Pitkälahti alueen yläkouluna. Hiltulanlahden yläkouluun oppilaita tulisi oman alueen lisäksi koko

Etelä-Kuopion maaseutualueelta (mm. Puutossalmi, Pellesmäki, Kurkimäki alueelta) sekä Vanuvuoren alueelta. Liite 1. esittää skenaarion 5.4. tilanteen kartalla vuonna 2035.

Tässä alla on myös esitetty taulukkona skenaario 5.4. sekä palveluverkkosuunnitelmassa esitetty skenaario 5.1. vertailun mahdollistamiseksi.

SKENAARIO 5.4. Hatsala ja Lippumäki suurempana, Neulamäki ja Pyörö poistuu, Hiltulanlahti				
	Laskenn. Arvio oppilaista			Investoinnin
	Sarjoja	Vuonna 2035		kustannusarvio
Minna Canth / Mölymäki	10	720	uusi koulu rakenteilla	31 000 000
<i>Puijonsarvi yhtenäiskoulu</i>	3	200	yhtenäiskoulu, vanha	
Hatsala (keskusta)	12	830	uusi koulu suunnitteilla	34 000 000
Lippumäki	12,5	890	uusi koulu	34 000 000
Hiltulanlahti	5	360	uusi koulu	23 000 000
Yhteensä:	42,5	3 000		122 000 000

SKENAARIO 5.1. Hatsalan suunniteltu koko, uusi Lippumäen yläkoulu, yläluokat pois Neulamäestä				
	Laskenn. Arvio oppilaista			Investoinnin
	Sarjoja	Vuonna 2035		kustannusarvio
Minna Canth / Mölymäki	10	720	uusi koulu rakenteilla	31 000 000
<i>Puijonsarvi yhtenäiskoulu</i>	3	200	yhtenäiskoulu, vanha	
Hatsala (keskusta)	10	720	uusi koulu suunnitteilla	32 000 000
Lippumäki	9	640	uusi koulu	30 000 000
Pyörö	10	720	peruskorjaus / uusi koulu	32 000 000
Yhteensä:	42	3 000		125 000 000

Huom! Skenaarioissa 5.4. ja 5.1. uuden Minna Canthin (Mölymäki) koulun investointi on esitetty arvion 31 miljoonaa euroa mukaan, mutta liitteissä 2.1. ja 2.2 tämän koulun investoinneista on jätetty pois jo vuoden 2025 arvion osuus.

Skenaarion 5.4. hyötyjä ja haittoja verrattuna skenaarioon 5.1.

Tässä on esitetty palveluverkkosuunnitelmassa esitetyn skenaarion 5.1. ja erillisenä tehdyn uuden skenaarion 5.4. välisiä hyötyjä ja haittoja.

- Skenaario 5.4. olisi investointikustannuksiltaan (122 M€) edullisin ja varsin tehokas, mutta tarkoittaisi neljän (4) uuden koulun rakentamista, joka on kiinteistökannan ja kestävän kehityksen kannalta epäsuotuisaa. Skenaariossa 5.1. (125 M€) esitetään kolmen uuden koulun rakentamista ja yhden koulun mahdollista peruskorjausta (Pyörö). Skenaarioiden arvioidussa investointitasossa on noin 3 miljoonan euron ero skenaarion 5.4 eduksi.
- Skenaarion 5.4. heikkoutena voidaan pitää sitä, että se jakaisi kaupunkialueella oppilaita enemmän suuriin (3) ja pieniin yläkouluihin (2). Uuden Etelä-Kuopion yläkoulun (Hiltulanlahti) rakentaminen selvästi muita pienempänä kouluna aiheuttaisi sen, että sekä Hatsala ja Lippumäki jouduttaisiin toteuttamaan erittäin suurina kouluina (12–12,5 sarjaa). Vuonna 2023 tehdyssä yläkouluselvityksen päätösvaiheessa vastustettiin yli 10-sarjaisten koulujen

rakentamista Kuopioon ja tämän vuoksi myös palveluverkkosuunnitelmassa esitetystä skenaariossa 5.1. on pyritty mahdollisimman tasaisesti yläkoulujen kokoihin.

- Skenaariossa 5.4. heikkoutena on myös se, että Lippumäen ja Hiltulanlahden mahdollisten koulujen tontit ovat vielä ilman kaavaa ja siten niiden toteuttaminen on tältä osin epävarmaa. Myös Lippumäen tontin kohdalla on vielä epävarmaa, käykö tuo alue liian ahtaaksi tarvittavan kokoiselle koululle. Koulu voisi kuitenkin hyödyntää Lippumäen urheilualueella jo olemassa olevia urheilu- ja pysäköintialueita. Lippumäen kouluun on tässä skenaariossa ohjattu kaikki ne oppilaat, joille se olisi lähin koulu ja jolloin viiden kilometrin raja ei ylity (kuljetusoppilaiden määrä vähenee).
- Skenaariossa 5.4. hyötynä olisi todennäköisten kuljetuskustannusten pienempi määrä, kun suuri määrä Hiltulanlahden oppilaista pystyisi käymään koulua omatoimisesti kävellen tai pyöräillen ilman koulukuljetuksia. Myös Etelä-Kuopion maaseudun oppilaiden matka-ajat yläkouluun lyhentyisivät jonkin verran. Skenaariossa 5.1. kuljetuksia tulisi järjestää suurelle osalle Hiltulanlahden (yli 5 km) ja näiden oppilaiden määrä on tulevina vuosina kasvussa. Tässä skenaariossa Hiltulanlahden oppilaiden kouluksi on esitetty Pyörön koulu.
- Skenaario 5.4. toisi selvästi enemmän painetta keskustaan, koska sinne olisi ohjattava oppilaita muita skenaariovaihtoehtoja enemmän (22 sarjaa) ja koska Saaristokaupungin ja Litmanen-Pitkälän oppilaille olisi alueella vain yksi yläkoulu. Skenaariossa 5.1. kaikki Saaristokaupungin oppilaat kävisivät Pyörön ja Lippumäen kouluissa.
- Skenaariossa 5.4. keskustan yläkoulut (Hatsala ja Minna Canth) tulisivat valmistuttuaan aika täyteen, ja on vielä epävarmaa, kuinka vuoden 2035 jälkeen oppilaat mahtuisivat näihin kouluihin. Kuopioon on tulossa suuria asuntotuotantoalueita tulossa keskustaan ja sen läheisyyteen (Hatsala, Mölymäki, Savilahti sekä lähiöiden Neulamäki, Itkonniemi, Vanha asema, Kelloniemi) ja näiden alueiden rakentaminen ajoittuu pitkälti vielä 2035 jälkeisille vuosille. On kuitenkin todennäköistä, että Saaristokaupungissa yläkoulukaisten määrä alkaa laskea 2040-luvulla, jolloin taas Lippumäen koulussa väljyys kasvaisi ja oppilaita voitaisiin siirtää rajojen avulla tähän suuntaan keskustan kouluista.
- Skenaariossa 5.4. uuden pienehkön koulun rakentaminen noin 10 kilometrin päähän keskustasta olisi aina riski sen houkuttelevuuden kannalta. Kauempana olevilta alueilta tapahtuu aina oppilaiden "valumista" keskustan kouluihin ja näin ollen Etelä-Kuopion koulun tilojen tehokas käyttö voidaan nähdä riskinä. On hyvin mahdollista, että uudesta koulusta huolimatta oppilaat hakeutuisivat paljon painotusopetuksen ja harrastusten takia keskustan kouluihin. Olisi erittäin tärkeä sitoa päätös koulun rakentamisesta vasta myöhemmään aikaan, jolloin Vanuvuoren uuden alueen rakentaminen on varmuudella tiedossa, ajoitettu sekä mitoitettu. Tämä varmistaisi skenaariossa 5.4. uuden Etelä-Kuopion yläkoulun (Hiltulanlahti) lasten määrän säilymisen tarpeeksi korkeana ja koulun kapasiteetin tehokkaan käytön.
- Skenaariossa 5.4. hyötynä voidaan nähdä se, että kaikki pohjoiset kaupunkialueen yläkoulut tulisivat todennäköisesti erittäin tehokkaaseen käyttöön, ja mikäli vajaakäyttöä esiintyisi, sitä todennäköisemmin muodostuisi Etelä-Kuopion eli Hiltulanlahden yläkouluun. Skenaariossa 5.1. vajaakäyttöä tuskin tulisi mihinkään kouluun tai se jakautuisi tasaisemmin eri kouluihin. Skenaariossa 5.1. uusien koulujen mitoituksella voitaisiin vielä lähivuosina vaikuttaa koulujen

kokoon niiden kokoa tasaavasti mahdollisimman paljon (Pyörö ja Lippumäki), kun taas skenaariossa 5.4. tasaamiseen ei ole mahdollisuutta, koska Hiltulanlahden koulun kokoa ei voida kasvattaa muilta alueilta tulevilla oppilailla.

- Skenaario 5.4 sisältää epävarmuutta koulujen tonttien kaavoituksen osalta. Molemmat tontit edellyttävät asemakaavoitusta, ja kaavaprosessissa selvitettävät asiat ovat epävarmuustekijöitä (mm. luonto-, melu- ja hiukkasasiat).
- Taloudellisesti ja kiertotalousmielessä skenaariossa 5.4. neljän uuden koulun rakentaminen ei tue Kuopion kaupungin solmimaa Green Deal -sopimusta eikä Viksu Kuopio -ohjelmaa. Em. sopimuksen ja ohjelman mukaan kaupungin tulee tarkkaan tutkia olemassa olevien rakennusten kunto, ja mahdollisuuksien mukaan hyödyntää olemassa olevaa rakennuskantaa peruskorjaamalla ja tarvittaessa joko laajentamalla tai osittain purkamalla saavuttaa kapasiteetiltaan sopivan kokoinen rakennus tulevaan tarpeeseen. Selvityksissä otetaan huomioon peruskorjaamisen jälkeen mahdollisesti jäävät riskit, joka lopulta ratkaisevat korjattavuuden. Skenaariossa 5.1. uusia kouluja rakennettaisiin kolme ja Pyörön koulu todennäköisemmin peruskorjattaisiin.

Skenaarion 5.4. pedagogiset vaikutukset

Uuden yläkoulun rakentamisella Hiltulanlahteen on myönteisiä vaikutuksia opetuksen järjestämisen sekä lasten ja nuorten kasvun ja oppimisen näkökulmasta. Hiltulanlahden alueen yläkouluikäisten oppilaiden koulumatkat lyhenevät, mikä vähentää kuljetusrasitusta ja lisää aikaa harrastuksille ja levolle. Läheinen koulu tukee myös lasten ja perheiden arjen sujuvuutta. Mahdollisuus jatkaa koulunkäyntiä tutulla alueella helpottaa kaverisuhteiden säilymistä. Skenaarion heikkoutena on, että yhtenäiskouluperiaate heikkenisi Pyörön muuttuessa ainoastaan alaluokkien kouluksi.

Lippumäen koulun rakentaminen vai Pyörön koulun peruskorjaus

Opetuksen järjestämisen näkökulmasta uuden Lippumäen koulun tai Pyörön koulun peruskorjauksen välillä ei ole merkittäviä eroja. Molemmat koulut voitaisiin toteuttaa kooltaan riittävän suurina, jotta koulussa voidaan tarjota monipuolinen opetustarjonta sekä riittävät oppimisen tuen ja opiskeluhuollon palvelut.

Uusi Lippumäen koulu mahdollistaisi modernit tilat, joustavat oppimiskäytöt ja paremman tilatehokkuuden verrattuna vanhoihin rakennuksiin tai niihin tehtäviin peruskorjauksiin. Tämä parantaisi opetuksen laatua ja tukisi monipuolisia opetusmenetelmiä. Lippumäen alueella sijaitsevat liikuntapaikat tukevat koulun liikuntakasvatusta ja harrastustoimintaa, mikä lisää hyvinvointia ja monipuolistaa opetusta.

Opetuksen järjestämisen näkökulmasta uuden Lippumäen koulun rakentamista puoltaa se, että rakennusaikana voitaisiin käyttää nykyisiä Pyörön ja Jynkänlahden kouluja uuden koulun valmistumiseen saakka. Tällöin oppilaita ei tarvitsisi kuljettaa väistötiloihin, kuten pitäisi Pyörön

koulun mahdollisen remontin aikana. Tämä on merkittävä oppimisen edellytyksiä ja opetuksen sujuvuutta tukeva tekijä.

Saavutettavuuden näkökulmasta Lippumäki olisi Pyöröä parempi sijainti eteläisellä kaupunkialueella. Liitteenä 1. olevan 5.4. skenaarion kartan mukaisella rajauksella Lippumäki/Pyörö- alueen nykyisten oppilaiden (vihreät pallot) keskimääräinen koulumatka olisi n. 2850 metriä Pyöröön ja n. 2530 metriä Lippumäkeen.

Kuljetuskustannukset eri skenaarioissa (esitetty 5.1. ja uusi 5.4.)

Hiltulanlahden, Puutossalmen, Pellesmäen, Vehmasmäen, Sotkanniemen ja Kurkimäen alueiden oppilaat kuljetetaan nykyisin keskustan ja Pyörön suuntiin yläkouluun. Kaikkien näiden alueiden linjat kulkevat Hiltulanlahden kautta tai pystytään järjestämään kulkemaan Hiltulanlahden kautta ilman lisäautoja tai merkittäviä lisäkustannuksia verrattuna nykyiseen tilanteeseen.

Verrattaessa Hiltulanlahden suunnittelualueen oppilaiden osalta uutta 5.4 skenaariota palveluverkkosuunnitelmassa esitettyyn 5.1 skenaarioon, voidaan todeta vuoden 2035 ennusteella (220 oppilasta) seuraavaa:

- Skenaariossa 5.1 oppilaiden yläkouluna toimisi Pyörö. Tässä skenaariossa vuonna 2035 tarvittaisiin 2 lisäautoa Pyörön suuntaan eli noin 100 000–150 000 euroa vuodessa.
- Skenaariossa 5.4 ei olisi tarvetta lisäautoille, sillä Hiltulanlahden suunnittelualueen yläkouluikäiset asuisivat alle 5 km etäisyydellä Hiltulanlahden yläkoulusta.

Länsirannan (Von Wrightin koulun alue) alueen yläkouluratkaisun vaikutukset joukkoliikenteeseen (esitetty 5.1. ja uusi 5.4.)

Lisäselvityksenä kaupunginhallitus toivoi tutkittavan, onko Von Wrightin koulun oppilaiden yläkoulu keskustassa vai Hiltulanlahdessa. Tässä on analysoitu vaihtoehtojen eroja joukkoliikenteen kannalta.

Länsirannan suunnalta tuleva Hirvilahden linja 71 kulkee Pitkälähdessä rampilta moottoritien kautta keskustaan. Linjan reittiä ei voi muuttaa kulkemaan Hiltulanlahden kautta, koska auton matka-aika kasvaisi liian pitkäksi muille matkustajille (työhön matkustavat ja muut asiakkaat). Tältä linjalta vaihtoyhteydet Hiltulanlahden nykyisille linjoille olisivat vaikeita toteuttaa, koska oppilaita on runsaasti ja tilaa ei ole Hiltulanlahden vuoroissa, joissa on paljon mm. Matkukselle kulkevia työntekijöitä. Lisäksi Hiltulanlahdessa ei ole luontevaa ja turvallista vaihtopysäkkiä näille linjoille tai Hirvilahden linjan reittiä jouduttaisiin pidentämään Pitkälähdessä.

Ratkaisu tulisi edellyttämään vähintään yhden lisäauton tarvetta esimerkiksi Pienen Neulamäen pysäkillä alkaen, jossa oppilaat vaihtaisivat Hirvilahden suunnalta tulevasta autosta Hiltulanlahteen kulkevaan uuteen autoon. Kustannukset olisivat arviolta vähintään 50 000–80 000 euroa vuodessa. Jos haluttaisiin järjestää suora koulukuljetus Länsirannan alueelta koululle saakka, kustannukset olisivat korkeammat johtuen pidemmästä matkasta. Erillinen kuljetus vähentäisi

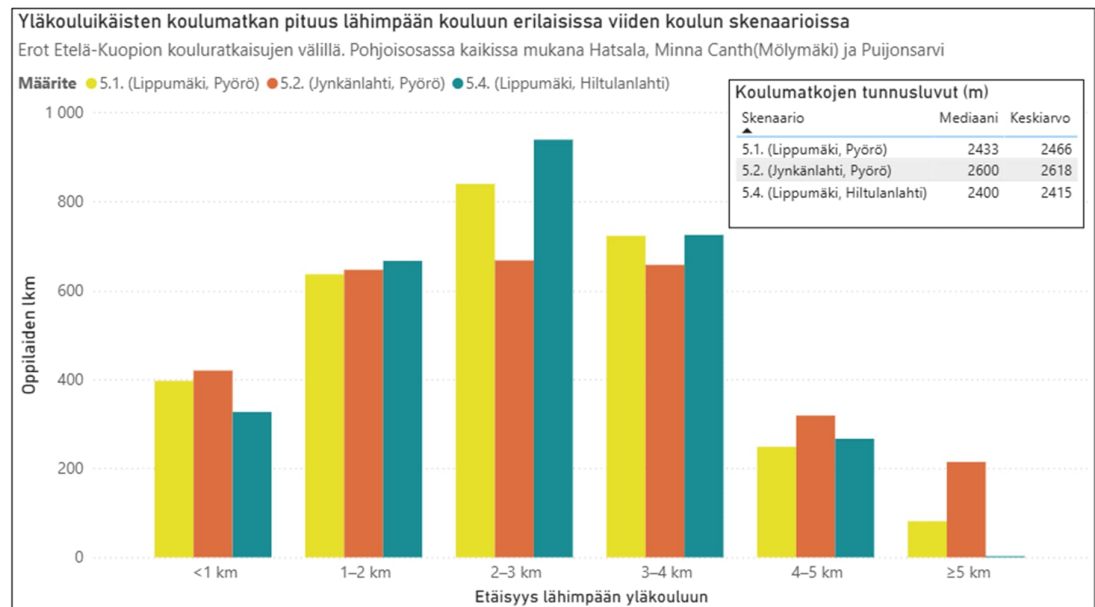
myös merkittävästi Hirvilahden nykyisen linjan matkustajamääriä ja tällöin siitä muodostuisi kalliimpi kaupungin subventio-osuuden kasvaessa tämän linjan osalta.

Joukkoliikenteen kannalta suositellaan maaseudulta tulevien oppilaiden ohjaamista keskustassa mieluummin Hatsalaan kuin Minna Canthiin (Mölymäelle)

Maaseudulta keskustaan tulevat yläkoululaiset kannattaisi ohjata kuljetusten näkökulmasta Hatsalaan, koska Savilahdentien suuntaan on olemassa jo toimivat yhteydet tällä hetkellä (Etelä-Kuopion ja Länsirannan maaseudulta tulevat reitit kulkevat tätä kautta). Jos yläkoululaiset ohjataan tulevaan Minna Canthin kouluun Mölymäellä, jouduttaisiin turvautumaan vaihdollisiin yhteyksiin (matka-aika pitenee), koska Tasavallankadun suuntaan ei ole suoria yhteyksiä maaseutualueilta.

Saavutettavuus

Keskeisen kaupunkialueen nykyisillä oppilailla tarkasteltuna erilaisista Etelä-Kuopion yläkoulujen sijaintiratkaisuista (viiden koulun skenaariot) saavutettavuuden kannalta parhaita ja melko tasavertaisia tilastollisilla tunnusluvuilla ovat skenaariot 5.4. ja 5.1. Alla olevassa kuvaajassa on esitetty nykyisten yläkouluikäisten koulumatkojen jakauma kolmessa erilaisessa viiden yläkoulun skenaariossa.

Saavutettavuuden kannalta Lippumäen sijainti on keskeisempi suhteessa Rautaniemen ja Lehtoniemi-Keilankannan alueiden oppilaiden kannalta, kun sitä verrataan nykyisiin Pyörön ja Jynkänlahden yläkouluihin. Hiltulanlahden yläkoulun myötä Hiltulanlahden suunnittelualueen lasten koulumatka lyhenisi yli viidestä kilometristä niin, että lähes kaikilla olisi alle kahden (2) kilometrin etäisyys yläkouluun. Alle kilometrin etäisyydellä lähimmästä yläkoulusta asuvien määrä olisi vähäisempi skenaariossa 5.4 (Hiltulanlahti+Lippumäki), koska Petosen ja Jynkän alueen

oppilailla matkat pitenevät ilman Pyörön ja Jynkänlahden kouluja. Alle kilometrin etäisyydellä lähimmästä koulusta asuisi eniten yläkoululaisia skenaariossa 5.2. (Jynkänlahti+Pyörö), mutta toisaalta tässä skenaariossa myös yli 5 kilometrin etäisyydellä asuvien määrä on selvästi suurin.

Investointien aikatauluvaihtoehdot

Yläkouluinvestointien aikatauluja ja väistövaihtoehtoja on mahdollista laatia monilla eri tavoilla seuraavan kymmenen vuoden ajalle. Liitteissä 2.1. ja 2.2. on esitetty kaksi erilaista vaihtoehtoa yläkouluskenaarion 5.4. investointien ajoittamiseen. Liitteessä 2.1. on esitetty skenaarion 5.4. näkökulmasta mahdollisimman tasainen ajallinen jakautuminen, joka olisi suotavaa ja jolla olisi parhaat edellytykset pysyä vuotuisessa investointiraamissa kaupunkitasolla. Taloudellisesti järkevää olisi pystyä hyödyntämään olemassa olevaa Minna Canthin koulua vielä 2030-luvun puolella. Hiltulanlahden koulun toteuttamisen ajankohta riippuu pitkälti Vanuvuoren linjauksista ja päätöksistä, joten sen toteuttaminen vasta 2030-luvun keskivaiheilla voisi olla järkevää.

3.8. Palveluverkkosuunnitelman lisäselvitysten arvioidut talousvaikutukset

Palveluverkkosuunnitelman lisäselvitysten skenaarioiden investointien talousvaikutuksia on esitetty liitteessä 3. Talousvaikutukset ovat tämänhetkisiä (12/2025) arvioita.

LIITE 1. Kuopion palveluverkkosuunnitelma. Viiden yläkoulun skenaario **4**.
Yläkouluikäisten painopisteet ja yläkoulujen saavutettavuus kaupunkialueella

**Viiden koulun skenaario
Versio 4**

◆ Yläkoulut

Yläkoululaisten painopisteet
250x250m ruutujaolla (nykytilanne)
Alle kuuden hengen ruudut eivät näy

● 6 - 10

● 11 - 15

● yli 15

□ Likimääräiset oppilaaksiottoalueet
(suunnittelualueisiin pohjautuen)

Etäisyys lähimpään kouluun

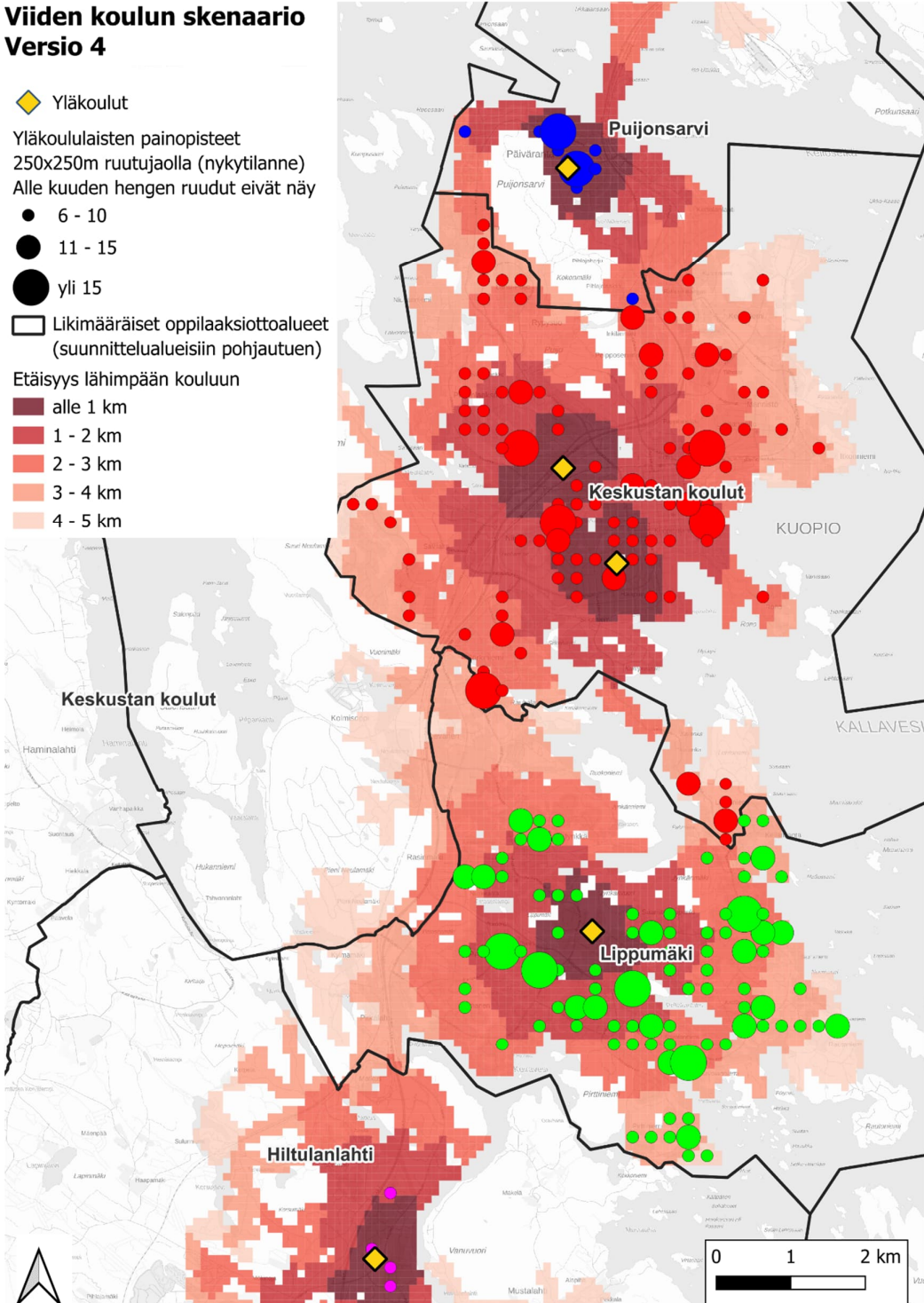
■ alle 1 km

■ 1 - 2 km

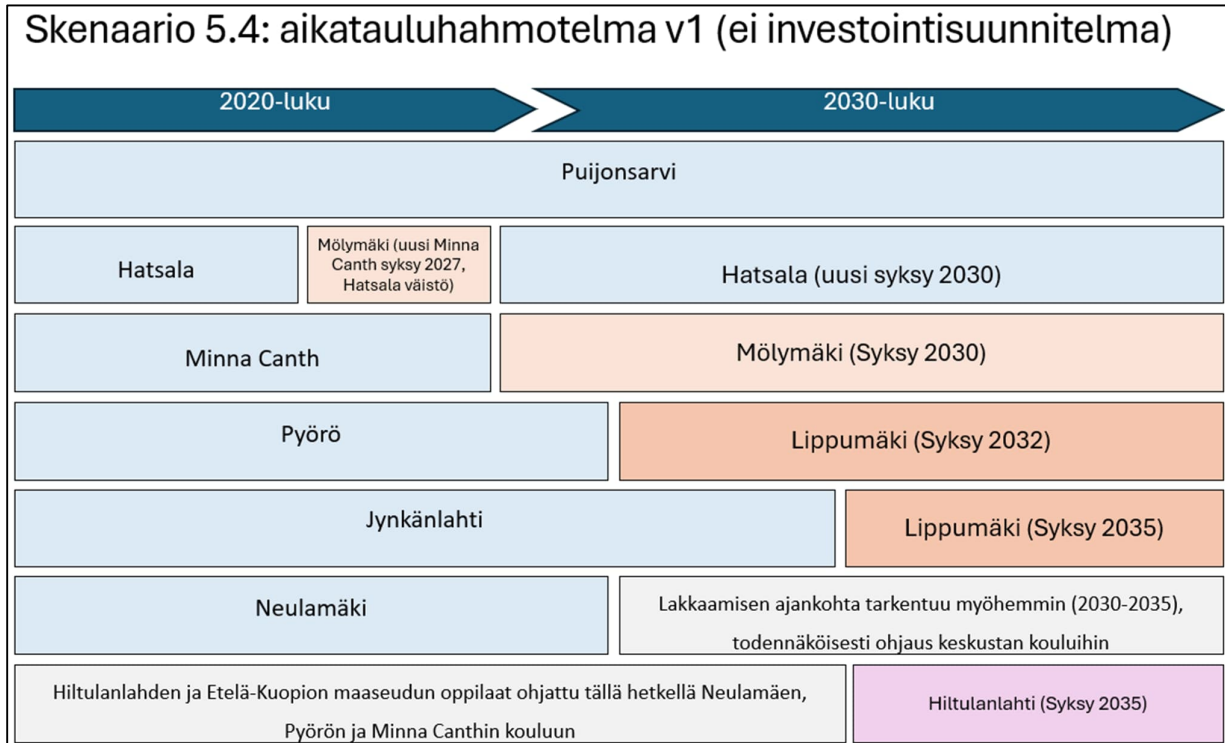
■ 2 - 3 km

■ 3 - 4 km

■ 4 - 5 km

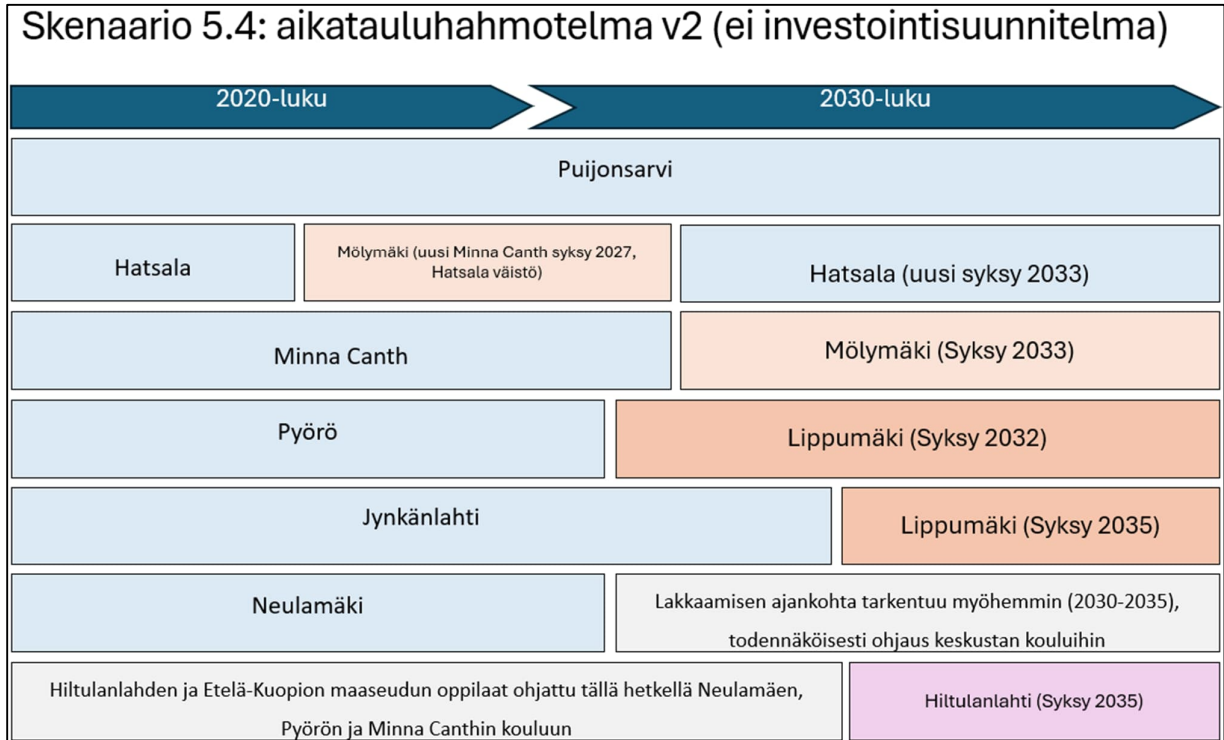
LIITE 2.1. Kuopion palveluverkkosuunnitelma. Viiden yläkoulun skenaario 4.
Investointien aikataulua 12/2025 arvioituna, vaihtoehto 1.

Investointikohteet		2026-2030	2031-2035	Yhteensä
Minna Canth. 10-sarj.	uusi	21,4	0,0	21,4
Hatsala, 12-sarj.	uusi	34	0,0	34,0
Lippumäki, 12,5-sarj.	uusi	9,5	24,5	34,0
Hiltulanlahti 5-sarj.	uusi	0,0	23,0	23,0
Kaikki yhteensä:		64,9	47,5	112,4

- Investoinnit painottuvat hieman enemmän 2020-luvulle, mutta ovat melko hyvin ajallisesti tasapainossa. Uuden Minna Canthin (Mölymäen) koulun investointisummassa ei ole enää mukana vuoden 2025 tieto.
- Tässä vaihtoehdossa vanhaa Minna Canthia ei saataisi enää hyödynnettyä 2030-luvulla.
- Vanha Minna Canth voi olla kuitenkin vaihtoehtona, jos Pyörön/Jynkänlahden kouluja ei voida hyödyntää esitetyllä tavalla 2030-luvulla. Tämä lisäisi merkittävästi oppilaiden matka-aikoja ja kuljetuskustannuksia.
- Oppilaiden kuljetustarve väistön vähäistä, jos eteläisen kaupunkialueen vanhoja kouluja voidaan hyödyntää yhtä aikaa Lippumäen rakentamisen kanssa.
- Pyöröstä luopuminen esitetty vuoteen 2032. Jynkänlahdesta luovuttaisiin, kun oppilaat mahtuvat Lippumäkeen.

LIITE 2.2. Kuopion palveluverkkosuunnitelma. Viiden yläkoulun skenaario **4**.
Investointien aikataulua **12/2025** arvioituna, vaihtoehto **2**.

Investointikohteet		2026-2030	2031-2035	Yhteensä
Minna Canth. 10-sarj.	uusi	21,4	0,0	21,4
Hatsala, 12-sarj.	uusi	0,5	33,5	34,0
Lippumäki, 12,5-sarj.	uusi	9,5	24,5	34,0
Hiltulanlahti 5-sarj.	uusi	0,0	23,0	23,0
Kaikki yhteensä:		31,4	81,0	112,4

- Investoinnit painottuvat selvästi enemmän 2030-luvulle. Uuden Minna Canthin (Mölymäen) koulun investointisummassa ei ole enää mukana vuoden 2025 tieto.
- Uuden Hatsalan rakentamista viivästettäisiin hieman vuodelle 2033, johon saakka vanhaa Minna Canthin koulua voitaisiin käyttää. Tämä on liikkumisen kannalta järkevin vanhan Minna Canthin hyödyntämistapa, sillä keskusta-alueen oppilaat ovat luontevin joukko käymään keskustan kouluja.
- Tämä tarkoittaisi sitä, että Pyörön ja Jynkänlahden kouluja hyödynnettäisiin 2030-luvulla, koska Minna Canthin ohjaaminen Pyöröstä/Jynkänlahdesta ei ole mahdollista.
- Oppilaiden kuljetustarve väistään vähäistä, jos eteläisen kaupunkialueen vanhoja kouluja voidaan hyödyntää yhtä aikaa Lippumäen rakentamisen kanssa.
- Pyöröstä luopuminen esitetty vuoteen 2032. Jynkänlahdesta luovuttaisiin, kun oppilaat mahtuvat Lippumäkeen.

LIITE 3. Palveluverkkosuunnitelman lisäselvitysten arvioidut talousvaikutukset

Koonti palveluverkkosuunnitelman arviot talousvaikutuksista

Käyttötalouden eri vaihtoehdot/ vuosi	henkilöstö- kulut	palvelu- ostot	mate- riaalit	koulukul- jetukset *)	tilakustan- nukset	Käyttötalous kulut yht	Investoinnin arvo	Kiinteistön alaskirjaus
Perusopetus								
Muuruveden koulu, jatko	304 000	40 000	11 000		189 000	544 000 €		- 47 000 €
Särkiniemen monitoimikeskus 140 opp.	780 000	91 000	25 000		918 000	1 814 000 €	14 850 000 €	- 16 000 €
Särkiniemen monitoimikeskus 200 opp.	1 050 000	126 400	23 800		1 063 000	2 263 200 €	17 200 000 €	
Kurkimäen korjaus omanaan	635 100	80 000	21 000		515 000	1 251 100 €	1 400 000 €	
Vehmasmäen korjaus omanaan	672 000	91 000	23 000		580 000	1 366 000 €	5 200 000 €	
Keskittäminen Kurkimäkeen	1 307 100	171 000	44 000	65 000	921 500	2 508 600 €	6 600 000 €	

*) Koulukuljetussarakkeen luku kuvaa lisäystä nykyisiin kustannuksiin.

Käyttötalouden eri vaihtoehdot/ vuosi	henkilöstö- kulut	palvelu- ostot	mate- riaalit		tilakustan- nukset	Käyttötalous kulut yht	Investoinnin arvo	Kiinteistön alaskirjaus
Varhaiskasvatus								
Vehkalammin yksikkö jatko, nykyinen	122 000	18 000			43 000	183 000 €		-279 000
Vehkalammin yksikkö jatko, rajoitettu	86 000	18 000			43 000	147 000 €		
Vehkalampi Ryhmäperhepäivähoito	102 000	18 000			43 000	163 000 €		
Vehkalampi, perhepäivähoito	33 000	6 000				39 000 €		
Muuruveden päiväkot, jatko	359 100	57 000	4 000		123 100	543 200 €	300 000 €	

Kuopion kaupunki
PL 228 (Tulliportinkatu 31)
70101 Kuopio
Puhelin: 017 182 111
www.kuopio.fi
Y-tunnus: 0171450-7